

EXAMENSARBETE

På tal om (dom) nyanlända

- En diskurspsykologisk studie om förskollärares och barnskötarens uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan

Angelica Dahl, Elin Hallin och Linnea Frid Ekstrand

Examensarbete för förskollärare 15 hp

På tal om (dom) nyanlända

- En diskurspsykologisk studie om förskollärares och barnskötares uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan

Författare: Angelica Dahl, Elin Hallin & Linnea Frid Ekstrand

Examensarbete för förskollärare 15 hp

Handledare: Monica Frick & Jeanette Sjöberg

Examinator: Jonnie Eriksson

Förskollärarytbildningen 210 hp

Högskolan i Halmstad ht 2017

Abstract

Syftet med studien är att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. Följande forskningsfrågor har ställts; 1. Vad framträder i förskollärares och barnskötarens uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan? och 2. Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötarens uttalanden? Studien tar sin utgångspunkt i forskning som pekar mot att nyanlända ger uttryck för utanförskap samt att förskollärare och barnskötare ger uttryck för kulturella och språkliga hinder där en tanke om "vi och dem" framträder. En kontrast kan här urskiljas i relation till förskolans uppdrag kring skapandet av en tillitsfull relation mellan förskola och hem samt förebyggande av diskriminering. Studiens vetenskapsteoretiska utgångspunkt är socialkonstruktionism. Diskurspsykologi har valts som analysmetod med tolkningsrepertoar, retorik samt positionering som analysverktyg. För att producera empiri till studien genomfördes åtta semistrukturerade intervjuer där fem förskollärare och tre barnskötare deltog, verksamma på två olika förskolor i södra Sverige. Resultatet visar att det genom förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden framträder tolkningsrepertoarer vilka presenteras som tre teman; Nyanländas otrygghet, Nyanländas ovetande och Nyanländas ovillighet. Ur förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden framträder därtill retoriska strategier samt positioneringar av nyanlända barn och familjer. Genom förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden framställs nyanlända barn och familjer som innehavare av trauman i bagaget, som oförstående kring förskolans regler och som obenägna att följa dessa uppsatta regler inom förskolans ramar.

Nyckelord: Nyanländ, Förskola, Förskollärare, Barnskötare, Tal, Socialkonstruktionism, Relation, Diskurspsykologi, Tolkningsrepertoar, Retorik, Positionering

Förord

Den här studien hade varit omöjlig att genomföra utan en handfull betydelsefulla individer vilka vi vill rikta vårt varmaste tack till; Deltagande förskollärare och barnskötare som bidragit med sin dyrbara tid - Tack för ert engagemang. Handledare Jeanette Sjöberg och Monica Frick – Tack för er närvaro och vägledning. Sist men inte minst vill vi innerligt tacka våra älskade familjer för ovärderligt stöd och förståelse under denna intensiva period.

Halmstad, 5 januari 2018

Angelica Dahl, Elin Hallin och Linnea Frid Ekstrand

1. Innehållsförteckning

2. INLEDNING	6
2.1 BEGREPPSANVÄNDNING	7
3. FORSKNINGSLÄGE	7
3.1 RELATIONEN MELLAN FÖRSKOLA OCH HEM	8
3.2 MÖTEN MED FÖRSKOLAN – NYANLÄNDA FAMILJERS PERSPEKTIV	9
3.3 MÖTEN MED NYANLÄNDA FAMILJER – FÖRSKOLLÄRARES OCH BARNSKÖTARES PERSPEKTIV	10
4. VETENSKAPSTEORETISK UTGÅNGSPUNKT	11
4.1 SOCIALKONSTRUKTIONISM	11
5. METODOLOGI	12
5.1 URVAL	13
5.2 SEMISTRUKTURERADE INTERVJUER	13
5.3 ETISKA STÄLLNINGSTAGANDEN	14
5.4 TILLFÖRLITLIGHET	15
5.5 GENOMFÖRANDE	15
5.6 TRANSKRIBERING	16
5.7 DISKURSPSYKOLOGI	16
5.8 ANALYSVERKTYG	17
5.8.1 Tolkningsrepertoar	17
5.8.2 Retorik	18
5.8.3 Positionering	19
5.9 ANALYSPROCESS	20
5.10 ARBETSFÖRDELNING	21
6. RESULTAT OCH ANALYS	21
6.1 NYANLÄNDAS OTRYGGHET	21
6.1.1 ”...har dom varit med om det här hemska med att ha åkt båt hit...”	22
6.1.2 ”...om man ser att barnet får utbrott eller blir ledsen så kanske man förstår om man vet vad som har hänt...”	22
6.1.3 ”...man får ju en ökad förståelse på nära håll inte bara genom att läsa om det och se det i tv...”	23
6.1.4 Sammanfattning	25
6.2 NYANLÄNDAS OVETANDE	25
6.2.1 ”...det är ju viktigt i den här första biten att det inte blir något missförstånd...”	25
6.2.2 ”...lämning- och hämtningsrutiner som inte har fungerat...”	26
6.2.3 ”...förstår dom inte vad jag säger så är vi ju ganska körda från början...”	27
6.2.4 ”...dom har inte koll på vår förskoleverksamhet i Sverige överhuvudtaget...”	28

6.2.5 Sammanfattning.....	29
6.3 NYANLÄNDAS OVILLIGHET.....	29
6.3.1 "...dom har ändå fått gå med in och se när dom äter frukost...".....	29
6.3.2 "...dom lever i sin lilla bubbla...".....	30
6.3.3 "...dom sen kommer hit och... inte tar sig tiden".....	31
6.3.4 Sammanfattning.....	32
7. DISKUSSION.....	32
7.1 NYANLÄNDAS OTRYGGHET.....	33
7.2 NYANLÄNDAS OVETANDE.....	34
7.3 NYANLÄNDAS OVILLIGHET.....	35
8. SLUTSATS.....	36
9. METODDISKUSSION.....	37
10. DIDAKTISKA IMPLIKATIONER OCH FORTSATT FORSKNING.....	38
11. REFERENSER.....	40
BILAGA 1.....	I
INFORMATION- OCH SAMTYCKESBREV.....	I
BILAGA 2.....	II
INTERVJUGUIDE.....	II

2. Inledning

Under åren 2015 och 2016 ansökte drygt 191 800 personer asyl i Sverige varav 81 293 var barn under 18 år (Migrationsverket, 2015a; 2016a). På Migrationsverkets (Migrationsverket, 2015b & 2016b) hemsida går det att utläsa att 108 033 av de personer som under samma år ansökte om asyl även beviljades uppehållstillstånd. Personer som medgivits uppehållstillstånd för bosättning på grund av flykting- och/eller andra skyddsskäl beskrivs som *nyanlända* (Migrationsverket, 2017). Likaså ses anhöriga till dessa personer vara nyanlända. En person är nyanländ i två till tre år, det vill säga under den period hen omfattas av lagen om etableringsinsatser (ibid.).

För nyanlända barn och familjer är kontakten med förskolan ofta ett av de första mötena med det svenska samhället (Lunneblad, 2013). En nära och förtroendefull relation med förskolan menar Lunneblad (2017) ses som betydande för barn och familjer som varit på flykt. Vikten av en tillitsfull relation mellan förskola och hem skrivs även fram i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) där samarbetet mellan parterna ska präglas av förtroende. Relationen mellan parterna menar Erikson (2004) förstås som kommunikativt sammanbunden vilket även Lunneblad och Johansson (2012) lyfter fram genom att betona dialogen som en faktor för skapandet av relation mellan förskola och hem.

Under verksamhetsförlagd utbildning har vi erfarit att förskollärare och barnskötare lyft en problematik i möten med nyanlända barn och familjer. Erfarenheterna kan ställas i relation till forskningsresultat som pekar mot att både förskolans pedagoger och nyanlända familjer i förskolan generellt framhäver kulturella och språkliga skillnader som hinder för en relation dem emellan (Agbenyega & Peers, 2010; Berthelsen & Walker, 2008; Lunneblad, 2009). Pedagogernas beskrivningar pekar mot att skillnader konstrueras mellan individer i barngruppen, ett *"vi och dem"* (Lunneblad, 2009; Murray, McFarland-Piazza & Harrison, 2015), medan nyanlända familjers redogörelser snarare går att referera till en föreställning av exkludering och diskriminering relaterat till deras etniska bakgrund (Agbenyega & Peers, 2010). Enligt svensk lagbestämmelse (SFS 2016:828) ska förskolor aktivt arbeta med att förebygga all form av diskriminering och i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) skrivs likaså förskolans uppdrag fram i att hävda människors lika värde. En motsättning blir här tydlig i relation till ovanstående lag samt styrdokument vilka förskolans personal lyder under.

En kontrast framträder därmed mellan förskollärare och barnskötarens uppdrag och nyanlända barn och familjers erfarenheter med förskolan. Å ena sidan förväntas förskollärare och barnskötare skapa en tillitsfull relation med hemmet, samt förebygga diskriminering och utanförskap. Å andra

sidan pekar forskning mot att förskollärare och barnskötare ger uttryck för ett ”vi och dem” medan nyanlända barn och familjer ger uttryck för känslor av utanförskap.

Med utgångspunkt i problemområdet som ovan presenterats är *syftet* med föreliggande studie att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. Följande *forskningsfrågor* ställs;

1. Vad framträder i förskollärares och barnskötarens uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan?
2. Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötarens uttalanden?

2.1 Begreppsanvändning

I föreliggande studie förekommer begreppet *nyanländ* under flertalet kapitel och avsnitt. Vi har valt att utgå från Migrationsverkets (2017) definition av nyanländ som beskrivits under kapitel 2. *Inledning*. Under kommande kapitel 3. *Forskningsläge* förekommer även andra begrepp som *asylsökande* samt *flykting*. Ett medvetet val har gjorts att enbart använda begreppet nyanländ med bakgrund att alla individer som beviljats uppehållstillstånd varit nyanlända, men även för att förenkla för läsaren genom att undvika nyttjandet av olika begrepp. Valet grundade sig även i att förskolorna som deltog i studien hade erfarenheter av möten med nyanlända barn och familjer.

I vår studie förekommer yrkeskategorierna *förskollärare* samt *barnskötare* då dessa utgör en stor del av förskolans personal och därmed ses som betydelsefulla i relation till studiens syfte och forskningsfrågor. Vi menar att båda yrkeskategoriernas uttalanden är av intresse då de arbetar tätt tillsammans i arbetslag.

I nästkommande kapitel 3. *Forskningsläge* presenteras studier vilka belyser flera andra begrepp utöver nyanländ och förskollärare/barnskötare. I framtagandet av forskningsläget fann vi det dock relevant att även omfatta studier där andra begrepp än ovanstående förekommer. En svårighet upplevdes i att finna forskning där enbart begreppen nyanländ och förskollärare/barnskötare berördes. Detta medförde vidgade sökningar med en utökning av nyckelord vilket resulterade i flera artiklar vilka ansågs relevanta för vår studie. Därmed förekommer även forskning genomförd i skolans verksamhet under nästkommande kapitel.

3. Forskningsläge

I nedanstående avsnitt kommer forskningsläget att introduceras. Forskningen presenteras utifrån följande teman; *Relationen mellan förskola och hem*, *Möten med förskolan - Nyanlända familjers*

perspektiv och Möten med nyanlända familjer – Förskollärares och barnskötarens perspektiv. Vi vill än en gång lyfta, vilket även gjorts under tidigare avsnitt 2.1 *Begreppsanvändning*, att andra begrepp än nyanländ samt förskollärare och barnskötare förekommer under nedanstående avsnitt.

3.1 Relationen mellan förskola och hem

Markström och Simonssons (2017) studies resultat pekar mot att förskollärarna argumenterar för att både föräldern och förskolläraren bär ansvar för att en god relation mellan parterna sker. Förskollärarna i studien såg föräldern som expert på barnet gällande exempelvis barnets rutiner. Vidare uttryckte förskollärarna att en ökad kommunikation och minskad distans mellan hem och förskola bidrog till en trygghet för barnet och föräldern (ibid.).

En god kommunikation och relation mellan vårdnadshavare och förskola kan ses sammankopplad med barnets välmående (Barge & Loges, 2003; Fan & Chen, 2001). Det här klarlägger även Fantuzzo, McWayne, Perry och Childs (2004) som identifierar vikten av en god relation mellan förskolans personal och vårdnadshavare. Arnold, Zeljo, Doctoroff och Ortiz (2008) visar likaledes på hur förskollärares bidrag till en trygg atmosfär kan ses betydande i relation till vårdnadshavares och barns känsla av trygghet i förskolan. På ett liknande sätt formulerar Sucuoğlu och Bakkaloğlu (2016) att förskollärares förhållningssätt gentemot vårdnadshavare är en viktig komponent i samarbetet dem emellan.

Berthelsen och Walker (2008) understryker i deras studies resultat vikten av att förskolan bör satsa på resurser samt utbilda förskollärare kring alternativa sätt att kommunicera med vårdnadshavare. Likaledes pekar Kikas, Tulviste och Peets (2014) resultat mot att det är väsentligt att upptäcka nya arbetsformer kring involveringen av vårdnadshavare i förskolans verksamhet. Arnolds et al. (2008) samt Berthelsen och Walker (2008) forskningsresultat visar att förskollärare kan vara mindre bekväma att ta upp och kommunicera kring problem med vårdnadshavare när det förekommer kulturella skillnader mellan förskola och hem. Sandberg och Vuorinens (2008) studies resultat, likt föregående författare, pekar mot att kulturella skillnader kan bidra till en komplexitet i samarbetet. Forskningsresultat från studierna av Berthelsen och Walker (2008) samt Murray, McFarland-Piazza och Harrison (2015) visar att vårdnadshavare med annat modersmål än det dominerande i förskolan erbjuds färre strategier för involvering, och därmed ges mindre möjlighet kring förståelse för verksamheten.

Sammanfattningsvis visar ovanstående forskning på vikten av en relation mellan förskola och hem där en fungerande kommunikation ses som väsentlig. Förskollärarnas förhållningssätt kan ses betydande för hur barn och vårdnadshavare erfar trygghet i förskolan. Därtill synliggörs hur kulturella skillnader ses som en komplexitet där förskollärare tycks vara mindre benägna att föra

dialog kring problem tillsammans med vårdnadshavare. Vidare pekar forskning mot betydelsen av nya arbetsformer gällande involvering av vårdnadshavare men samtidigt hur språkliga barriärer förstås skapa mindre möjligheter till delaktighet.

3.2 Möten med förskolan – nyanlända familjers perspektiv

I en studie genomförd av Ottosson, Eastmond och Cederborg (2017) visar resultatet att asylsökande barn och föräldrar uttrycker en önskan kring ett vardagligt liv i Sverige där skolan kan ses spela en betydande roll. Tankarna kan liknas vid studien genomförd av Dolan och Sherlock (2010) där asylsökande föräldrar berättar hur förskolan ger dem ovärderligt stöd i ett annars socialt uteslutande samhälle. De asylsökande vårdnadshavarna beskriver även hur förskolan erbjuder ett nätverk för deras barn gällande social interaktion med andra barn.

I motsats till det som föräldrarna uppger i ovanstående studier visar annan forskning på hur förskolan och skolan talas om i termer som *diskriminerande*. I en studie genomförd av Agbenyega och Peers (2010) framställer föräldrarna i studiens resultat hur förskolan får dem att känna sig mindre värda genom särbehandling. Vårdnadshavarna har därtill svårt att skapa korrelation mellan förskolans kultur och den egna kulturen vilket i sin tur skapar en oro där de kan se situationer som hotfulla.

I en avhandling av Duek (2017) pekar resultatet mot att det särskilt är i den informella, vardagliga dialogen som kommunikationen brister mellan nyanlända familjer och förskollärarna. På så vis går både föräldrar och barn miste om information vilket i förlängningen kan leda till ett utanförskap och barriärer för delaktighet. Föräldrarna berättar därtill att de avstår från att ta upp mindre saker till följd av språkförbistringar (ibid.). I likhet med det som framkom i Dueks (2017) studie framhåller även resultatet i Tadesses (2014) forskning liknande föreställningar från föräldrar. Där beskriver vårdnadshavarna att de inte ville besvära lärarna med frågor men även att läraren besitter mest kunskap gällande barnens utveckling. Även Whitmarshs (2011) studies resultat pekar mot att asylsökande vårdnadshavare ser på läraren som expert men att de samtidigt anstränger sig hårt för att hänga med i uppfattade krav på dem som föräldrar.

Ett fåtal studier belyser yngre asylsökande barns perspektiv men en gemensam nämnare är emellertid betoning på betydelsen av deltagande och tillhörighet i barngruppens sociala gemenskap. Ur Skaremyrs (2014) avhandling framträder det som verkar mest angeläget för nyanlända barn i förskolan: Att delta i lek och samspel. I likhet med Skaremyrs (2014) studie pekar Tang och Adams (2010) forskningsresultat på att nyanlända barn är fullt hängivna i lekar trots en brist på verbal kommunikation dem emellan. Här betonas även hur lek kan ses som en strategi hos barnen för att ta

sig an språkliga utmaningar. Dachyshyn och Kirova (2008) samt Kirova (2010) understryker hur lek i förskolan kan understödja gemenskap mellan barns olika kulturer.

Sammanfattningsvis pekar ovanstående forskning mot att nyanlända framställer förskolan som trygg och ovärderlig men samtidigt som diskriminerande. Vidare framkommer hur språkförbistringar ses vara en utmaning i förskolans vardag, något som i sin tur kan leda till ett utanförskap. Vårdnadshavare framställer därtill förskolans personal som experter men uttrycker samtidigt en strävan efter att svara upp till de krav som ställs på dem som vårdnadshavare till barn i förskolan. Forskningen påvisar även att lek kan ses vara det viktigaste för nyanlända barn i relation till deras sociala tillhörighet i förskolan.

3.3 Möten med nyanlända familjer – förskollärares och barnskötares perspektiv

I Whitemans (2005) studie framträder språkbarriärer mellan förskollärare och asylsökande barn samt deras familjer. Förskollärarna i studien belyser vikten av en närvarande och tillgänglig tolk. Föreställningen om tolk som betydande kan ställas i relation till resultatet från studien av Hurley, Medici, Stewart och Cohen (2011) där tolken som tredje part i ett samtal kan ses bidra till att misstolkningar eller missuppfattningar uppstår mellan förskola och hem.

En annan aspekt av språket som hinder kan skönjas i Karoly och Gonzalez (2011) studie som pekar mot att förskollärare framställer språkförbistringar som en orsak till att asylsökande familjer inte är involverade i sitt barns vistelse på förskolan. Vidare framhäver Lunneblads (2006; 2013) studier förskollärares och barnskötares föreställning om asylsökande barn och familjers svårigheter i att anpassa sig till förskolans rutiner som exempelvis tider, mat och kläder. I deras argument framträder kopplingar till värderingar och normer utifrån nyanländas kulturella tillhörighet. Därtill pekar Lunneblads (2017) forskningsresultat mot att förskollärare beskriver hur nyanlända föräldrar som kommer för sent till förskolan inte bara ses vara sena till förskolans aktiviteter utan även strider mot synen på hur en förälder ska agera.

I ytterligare en studie av Lunneblad (2013) poängteras hur normativa antaganden inom förskolans praktik och hos förskollärare och barnskötare definierar och upprätthåller en specifik kulturell förståelse om barndom och föräldraskap. Ambivalenta erfarenheter från förskolans pedagoger synliggörs även i en tidigare studie av Lunneblad (2006) där en kulturell komplexitet framträder i möten mellan pedagoger och asylsökande familjer. Pedagogerna i studien uttrycker en osäkerhet kring vad ett mångkulturellt arbetssätt innebär samt hur det kan genomföras i praktiken. Ett kompensatoriskt förhållningssätt framträder även i relation till pedagogers möten med asylsökande barn och deras familjer i förskolan. Här menar ovanstående författare att exkludering istället kan ske när pedagogerna arbetar med barns kulturer, ett mångkulturellt arbetssätt, där

asylsökande barn istället pekats ut från resterande barn i gruppen. Därtill pekar forskningens resultat mot att pedagogens enskilda erfarenheter och identitet utanför förskolans praktik har betydelse för hur denne förstår och förhåller sig till den kulturella mångfalden i barngruppen (ibid.). Likaså pekar Hengs (2014) studies resultat mot att förskolepersonals antaganden om asylsökande barn och deras familjer beror på vilka erfarenheter förskolans personal har kring det asylsökande barnet och dennes familj specifika kultur.

I en studie av Karoly och Gonzalez (2011) påvisar resultatet faktorer som kan ge upphov till förskollärares upplevda svårigheter i möten med barn med annan språklig och kulturell bakgrund än de själva. Språkbarriärer belyses som en utmaning i att göra barnen delaktiga i förskolan.

Sammanfattningsvis pekar ovanstående forskning mot att förskollärare och barnskötare belyser tolkens närvaro som betydande vilket dock kan bidra till missuppfattningar mellan förskola och hem. Vidare visar forskningsläget på att normativa antaganden och individuella erfarenheter hos förskollärare och barnskötare har en inverkan på deras syn på nyanlända barn och familjer. Därtill påvisas hur ett mångkulturellt arbetssätt kan orsaka exkludering av nyanlända barn.

4. Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Då syftet med föreliggande studie är att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan finner vi socialkonstruktionism som lämplig vetenskapsteoretisk utgångspunkt. Burr (1995) skriver fram att språket ses som centralt inom socialkonstruktionism. Valet av utgångspunkt kan därför ge studien möjlighet att förhålla sig till framskrivet problemområde, syfte och forskningsfrågor. I nedanstående avsnitt kommer teorier och begrepp som studien förhåller sig till lyftas. Därtill kommer socialkonstruktionismens ontologiska och epistemologiska utgångspunkter beskrivas.

4.1 Socialkonstruktionism

Burr (1995) betonar att det kan sägas finnas flera möjliga sociala konstruktioner av världen, men att varje enskild konstruktion förmedlar och inbjuder till olika typer av interaktioner mellan människor. I sin bok *"An introduction to social constructionism"* (1995) beskriver Burr socialkonstruktionism som ett kritiskt ställningstagande gentemot det som redan är förgivettaget och istället erbjuder ett alternativt sätt att se på och förstå världen.

Inom socialkonstruktionism menar Burr (1995) att kunskap alltid härleds från vårt sätt att se på världen ur ett visst perspektiv i relation till social interaktion och handling. Därmed läggs fokus på processer mellan människor vilket innebär att kunskap konstrueras i gemenskap. Kunskap är dock historiskt och kulturellt betingat genom att vi föds in i redan existerande ramverk och kategorier.

Dessa kategorier är något som konstrueras utifrån språklig användning. Språket kan inom sociala interaktioner därmed ses konstruera vår värld och kunskap.

Vidare skriver Burr (1995) fram att det är genom språket som diskurser konstrueras för att producera eller upprätthålla en viss version av händelser eller kategorier av personer. Diskurser refereras till en uppsättning betydelser, metaforer, bilder, påståenden eller berättelser. Genom diskurser konstrueras därmed världen på olika sätt genom det som sägs, skrivs eller på annat sätt representeras. Burr (1995) menar att varje diskurs gör ett visst sanningsanspråk, något som även Bolander och Fejes (2015) poängterar inom ramen för *diskursanalys* där människors beskrivningar får status av sanning inom ett visst sammanhang. Diskursanalys kan enligt Wetherell, Taylor och Yates (2001) ses som både teori och metod där användandet av språket inom sociala kontexter blir intressanta. Som metod, vilket skrivs fram av Winther Jørgensen och Phillips (2000), fokuserar diskursanalys på text och tal samt hur de är retoriskt ordnade i en social interaktion. Vidare beskrivs hur diskursanalys kan bidra till att en förståelse konstrueras för hur människor uppfattar världen samt vilka sociala konsekvenser som kan uppstå av dessa diskursiva konstruktioner. Bolander och Fejes (2015) skriver fram hur diskursanalys som metod gör det möjligt att ta isär tal och text för att föra upp omedvetna aspekter till ytan.

En gren inom diskursanalys är *diskurspsykologi* som enligt Winther Jørgensen och Phillips (2000) koncentreras till att undersöka mindre språkliga sammanhang. I föreliggande studie har vi valt att använda diskurspsykologi som metod med analysverktygen *tolkningsrepertoar*, *retorik* samt *positionering* vilka presenteras mer ingående under nedanstående metodkapitel i avsnitten 5.7 *Diskurspsykologi* samt 5.8 *Analysverktyg*. Här kommer även studiens syfte ställas i relation till val av teori och metod.

5. Metodologi

I det här kapitlet kommer val av metod att presenteras. Föreliggande studie utgår från en socialkonstruktionistisk utgångspunkt med hänsyn till studiens syfte som är undersöka förskollärares och barnskötares tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. Inom socialkonstruktionism konstrueras människans syn på världen och kunskap genom språket inom sociala interaktioner (Burr, 1995). Vi har valt att göra en kvalitativ undersökning med utgångspunkt i Brymans (2011) förklaring kring att forskare som tar utgångspunkt i en kvalitativ ansats lägger vikten vid ord snarare än siffror som vid exempelvis kvantitativa studier. Därmed blir socialkonstruktionism användbar som vetenskapsteoretisk utgångspunkt i föreliggande studie då den ämnar undersöka den sociala verklighet som förskollärare och barnskötare talar om. Därtill menar Bryman (2011) att kvalitativ

forskning vilar på en konstruktionistisk utgångspunkt vilket innebär att verkligheten ses som socialt konstruerad. Detta menar vi ytterligare pekar mot att socialkonstruktionism kan ses som en relevant utgångspunkt med hänsyn till föreliggande studies fokus.

5.1 Urval

Intervjudeltagarna till föreliggande studie valdes utifrån ett målinriktat urval. Bryman (2011) förklarar ett målinriktat urval som att deltagare i en undersökning inte väljs på ett slumpmässigt sätt. Målet är istället att välja relevanta deltagare sett till studiens syfte och frågeställning. Därmed var verksamma förskollärare och barnskötare ett krav för att vår studie skulle kunna genomföras. Studien har även utgått från ett bekvämlighetsurval som enligt Bryman (2011) innebär att ett urval av individer vid tidpunkten för studien råkar finnas tillgängliga för forskaren. För oss innebar detta att vi valde ut tidigare kända förskolor. Därtill genomfördes intervjuerna av den av oss som var mest bekant med förskolan vilket kom att innebära att två av oss genomförde intervjuerna på respektive förskola.

Sammanlagt delades åtta informations- och samtyckesbrev ut till förskollärare och barnskötare på två förskolor i olika kommuner i södra Sverige. Samtliga förskollärare och barnskötare som tillfrågades skrev under informations- och samtyckesbreven. I studien deltog sammanlagt åtta kvinnor varav fem var förskollärare och tre var barnskötare. För att få fram en representativitet menar Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015) att cirka sex till åtta personer måste delta i studien. Från förskola 1 deltog tre förskollärare och en barnskötare från totalt tre avdelningar med åldersindelade barngrupper. Valet av intervjudeltagare på den första förskolan påverkades delvis av personalen som hänvisade till ytterligare deltagare på samma förskola vilka hade mest erfarenhet kring möten med nyanlända. Detta ledde till ett snöbollsurval vilket Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015) beskriver som att intervjudeltagaren tipsar om andra deltagare vilka kan tänkas vara relevanta för studien. Från förskola 2 deltog två förskollärare och två barnskötare från en och samma avdelning med åldersintegrerad barngrupp.

5.2 Semistrukturerade intervjuer

Semistrukturerade intervjuer skriver Bryman (2011) fram som en metod inom en kvalitativ ansats. Som lyfts tidigare i kapitel 5. *Metodologi* har vi beskrivit hur kvalitativa studier relateras till socialkonstruktionism vilket medfört att enskilda semistrukturerade intervjuer valts som metod för produktion av data.

Under semistrukturerade intervjuer beskriver Bryman (2011) att forskaren har en lista över specifika teman som ska beröras under intervjun. Om forskaren inleder sin dataproduktion med ett

tämligen tydligt fokus kommer hen troligen använda sig av semistrukturerade intervjuer för att kunna ställa specifika frågor. Inom sådana intervjuer har intervjuaren frågor som generellt kan beskrivas som ett frågeschema men att frågornas ordningsföljd varierar. Intervjuaren har också en viss benägenhet att ställa ytterligare frågor till intervjudeltagarna till det som uppfattas vara viktiga svar (ibid.). Med detta som bakgrund blev det möjligt för oss att be intervjudeltagarna att förtydliga eller vidareutveckla sina svar.

Vi vill lyfta att frågorna i bilaga 2. *Intervjuguide* framtogs i relation till tidigare framskrivet syfte och forskningsfrågor. Detta kommer vidare diskuteras i kapitel 9. *Metoddiskussion*. Intervjuguidens frågor formulerades utifrån tre teman och sammanlagt innehöll den tolv frågor samt tre följdfrågor. Frågorna framtogs med syfte att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. I en semistrukturerad intervju menar Bryman (2011) att forskaren genom en strukturerad lista av frågeställningar kan få tag i deltagarnas beskrivningar av deras verklighet.

5.3 Etiska ställningstaganden

För att tillgodose skyddet av individen har vi utgått från Vetenskapsrådets skrift ”*God forskningssed*” (Vetenskapsrådet, 2017) där två huvudbegrepp skrivs fram; *Anonymitetskravet* och *Konfidentialitetskravet*. *Anonymitetskravet* innebär att personuppgifter eller namn på deltagare tas bort vilket gör det omöjligt att identifiera enskilda individer. För att ta hänsyn till anonymitetskravet har vi fingerat intervjudeltagarnas namn. Fingeringar gjordes i direkt anslutning till transkribering. Därtill benämns förskolorna som förskola 1 och förskola 2.

Konfidentialitetskravet beskriver Vetenskapsrådet (2017) som ett skydd mot obehörigas insyn vilket innebär att uppgifter inte sprids vidare. Både de insamlade informations- och samtyckesbrev och producerad data har setts som värdehandlingar och därmed varsamt handhavts för att ta hänsyn till konfidentialitetskravet. Enligt Vetenskapsrådet (2017) ska deltagarna i studien alltid vara informerade om forskningens syfte, skriftligen ha samtyckt samt ha fått vetskap om att deltagandet är frivilligt. Deltagarna ska även få information att det när som helst går att avbryta samt återkalla sitt deltagande och samtycke. Vi har skriftligen informerat intervjudeltagarna om studiens syfte via informations- och samtyckesbrev (se bilaga 1). Deltagarna informerades därtill skriftligt och muntligt om att medverkan i studien var frivillig och att vi skulle vara lyhörda om de visade tecken på att vilja avbryta sin medverkan. Som beskrivits under avsnitt 5.1 *Urval* gav intervjudeltagarna sitt medgivande att delta i intervjun genom att skriva under informations- och samtyckesbrev. Bryman (2011) menar att det är fördelaktigt att ha ett skriftligt dokument med underskrift om deltagaren

skulle ha eventuella invändningar längre fram mot den studie som genomförts. Vi vill poängtera att vi i informations- och samtyckesbrevet hänvisade till de etiska principer som skrivits fram i tidigare dokument från Vetenskapsrådet. Detta dokument förekommer inte längre på Vetenskapsrådets hemsida utan istället finns ett nytt dokument som Vetenskapsrådet hänvisar till gällande forskningssed, vilket vi i ovanstående avsnitt refererar till.

5.4 Tillförlitlighet

För att en kvalitativ forskningsstudie ska betraktas som tillförlitlig poängterar Bryman (2011) att krav finns. *Trovärdighet, överförbarhet* och *pålitlighet* är begrepp som används inom kvalitativ forskning där trovärdighet kan beskrivas som validitet vilket innebär att forskningen som gjorts ska rapporteras till deltagarna i studien. För att ta hänsyn till trovärdigheten har vi informerat intervjudeltagarna om att de kan ta del av studien i sin helhet efter att den är färdigställd.

Om en studies resultat kan generaliseras eller ej samt praktiseras i andra kontexter beror på överförbarheten (Bryman, 2011). Studiens generaliserbarhet samt överförbarhet kommer vidare att diskuteras under kapitel 9. *Metoddiskussion*.

Bryman (2011) menar att en studies pålitlighet beror på om studien är transparent på så sätt att en fullständig och åtkomlig redogörelse av alla stadier av forskningsprocessen finns representerade eller inte. Vi har under avsnitten 5.1 *Urval*, 5.2. *Semistrukturerade intervjuer*, 5.3 *Etiska ställningstaganden*, 5.5 *Genomförande*, 5.6 *Transkribering*, 5.7 *Diskurspsykologi*, 5.8 *Analysverktyg*, 5.9 *Analysprocess* och 5.10 *Arbetsfördelning* redogjort för studiens olika delar och argumenterat för val som gjorts.

5.5 Genomförande

Förskolorna kontaktades den första veckan av studiens produktion via mail samt telefonsamtal där förskollärarna och barnskötarna gav ett preliminärt godkännande att delta i intervjun. Ett besök genomfördes därefter för att upprepa huvudinnehållet av studiens syfte samt utlämnande av informations- och samtyckesbrev. Vi kom tillsammans med förskolorna överens om dagar som passade för att genomföra intervjuerna. Initialt genomfördes en provintervju tillsammans med en förskollärare på en av förskolorna i vår studie för att ta reda på vilken typ av information våra frågor genererade samt om det gav oss en tillräcklig mängd material.

Ett medvetet val att begränsa oss till enbart en närvarande intervjuperson under respektive intervju föranleddes av ett förebyggande av bristande jämvikt. Detta kommer vidare diskuteras under kapitel 9. *Metoddiskussion*.

Intervjuerna som genomfördes pågick mellan 12 - 34 minuter, sammanlagt 158 minuter. Under intervjuerna ställdes de frågor som formulerats i intervjuguiden med utrymme för intervjudeltagaren att vidareutveckla sina svar. Intervjuerna dokumenterades med hjälp av ljudupptagning via en mobiltelefon. Bryman (2011) menar att inspelning av intervjuer är av vikt när det handlar om studier med fokus på språk. Via ljudupptagning skapas möjlighet för forskaren att göra upprepade genomgångar av intervjupersonens svar och noga kunna analysera vad som sagts. Under transkriberingen hade vi därmed möjlighet att lyssna vid upprepade tillfällen på intervjudeltagarnas uttalanden.

5.6 Transkribering

Transkribering av intervjuer menar Bryman (2011) är särskilt lämpligt vid studier som fokuserar på språket, så som vid exempelvis ett diskursanalytiskt angreppssätt. I föreliggande studie har vardera intervjus ljudupptagning genomlyssnats och ordagrant transkriberats, det vill säga att inspelat tal har omformats till text. Bolander och Fejes (2015) menar att utskrifter från intervjuer är en text som beskriver en verklighet som inom ett diskursanalytiskt angreppssätt därtill för fram ett sanningsanspråk.

En bra transkription bör enligt Tholander och Thunqvist-Cekaite (2015) kunna högläsas på ett sådant sätt att den liknar den inspelade intervjun. I relation till ovanstående har vi därför valt att bibehålla intervjudeltagarnas talspråk, så som ”dom”, ”såna” och ”våran”. Transkriberingen utmynnade i totalt 50 sidor text. Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015) menar att transkribering är en tidskrävande process vilket dock kan ses som gynnsam i längden. Det är betydelsefullt att som forskare noga överväga hur ett inspelat material transkriberas eftersom varje detalj ses som viktig. Intervjuerna i föreliggande studie tog två arbetsdagar att transkribera.

När det har bedömts som nödvändigt har vi förtydligat det som intervjudeltagaren syftat till genom användandet av parentes, exempelvis ”dom (nyanlända)...”. I ett antal utdrag har även symbolen [...] använts vilket innebär att de delar som inte setts som relevanta valts bort. Bryman (2011) poängterar att detta kan vara passande när en kortare del av ett utdrag hoppas över för att istället tas upp några meningar senare.

5.7 Diskurspsykologi

Föreliggande studie har som syfte att undersöka förskollärares och barnskötares tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. I relation till studiens syfte har vi valt att använda oss av diskurspsykologi som metod. Diskurspsykologi lägger fokus på ett situerat användande av språket som utgångspunkt för hur människor konstruerar grunden för interaktion (Burr, 2003). Därför ser vi

diskurspsykologi som relevant analysmetod då föreliggande studie ämnar undersöka förskollärare och barnskötares tal inom förskolan som situerad kontext.

Diskurspsykologi inriktar sig enligt Winther Jørgensen och Phillips (2000) på människors faktiska vardagspraktik och deras användning av diskurser som resurs i konkreta, sociala interaktioner. Med detta som bakgrund argumenterar vi för valet av metod då föreliggande studie genomförs i ett mindre socialt sammanhang inom förskolan med språkligt fokus. Potter och Wiggins (2008) skriver fram hur diskurspsykologi bygger på tre huvuddrag av begreppet diskurs; den är konstruerad utifrån tal, den uträttar en social handling samt är retoriskt situerad inom en specifik institutionell kontext, exempelvis ett klassrum.

Vidare lyfter Winther Jørgensen och Phillips (2000) hur diskursanalytikern ämnar undersöka hur diskurser konstrueras via språket. Människor kan där framhålla sig själva och världen på ett specifikt sätt, ofta fördelaktigt sådant. Därtill är det av intresse att analysera vilka sociala konsekvenser de konstruerade och framställda diskurserna får. Inom ett diskurspsykologiskt angreppssätt menar Edley (2001) att begreppet *tolkningsrepertoar* är mer användbart än diskurs. Diskurser analyseras i ljuset av större kontexter, exempelvis i politiska studier, medan tolkningsrepertoar snarare hänvisas till studier kring människors aktörskap inom språklig användning. Sett i relation till vår studie kan därför tolkningsrepertoar ses som ett adekvat analysverktyg då föreliggande studie fokuserar på en mindre grupp individers tal. Tolkningsrepertoar kommer därför vara föreliggande studies analysverktyg tillsammans med *retorik* och *positionering*, vilka ytterligare kommer förklaras under rubriken 5.8 *Analysverktyg*.

5.8 Analysverktyg

I ovanstående avsnitt 5.7 *Diskurspsykologi* presenterades föreliggande studies valda analytiska metod. Nedanstående avsnitt redogör för analysverktygen *tolkningsrepertoar*, *retorik* samt *positionering* vilka kommer ställas i relation till studiens frågeställningar.

5.8.1 Tolkningsrepertoar

En tolkningsrepertoar beskrivs enligt Potter (1996) som en systematisk grupp liknande termer där grammatiken ses som sammanhållen och därtill ofta organiserad kring en eller flera bildliga uttryck och/eller metaforer. Edley (2001) skriver att begreppet tolkningsrepertoarer innebär att människor på liknande sätt och med regelbundenhet talar om objekt eller händelser i världen. Tolkningsrepertoarer konstruerar således grundstommar för sociala samförstånd mellan människor. Vidare beskrivs hur analysverktyget kan generera mönster i människors tal där analytikern får en föreställning om den ”diskursiva terrängen” (Edley, 2001) inom ett visst ämne eller en viss fråga. Genom att använda

tolkningsrepertoar som analysverktyg kan vi därmed få en kännedom om vad som är möjligt, eller inte möjligt, att säga inom ett område.

Valet av tolkningsrepertoar som analysverktyg ger oss möjlighet att besvara forskningsfråga 1; Vad framträder i förskollärares och barnskötares uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan? Utifrån förskollärares och barnskötares uttalanden kan ”vadet” framträda, det vill säga vad förskollärarna och barnskötarna talar om. Potter (2012) beskriver att tolkningsrepertoarer identifieras genom att analysera en rad återkommande teman. För att redogöra hur vi valt att använda oss av tolkningsrepertoar presenteras nedanstående exempel.

Louise:

”[...] det kan ju vara en tragedi eller det kan ju vara en väldig... väldigt jobbigt för barnen (nyanlända) [...] att och... tryggheten är viktig annars kommer man ingenvart...”

Katarina:

”[...] Skillnaden är att det tar faktiskt lite längre tid överlag för dom (nyanlända) att känna sig trygga här.... [...]”

I ovanstående utdrag talar både Louise och Katarina om nyanlända i relation till ett behov av trygghet. Här framträder en tolkningsrepertoar där Louise och Katarina talar om samma ämne fast med olika uttalanden.

I föreliggande studie har vi genom förskollärares och barnskötares uttalanden kunnat urskilja tolkningsrepertoarer vilket, tillsammans med ovanstående, vidare redovisas under kapitel 6. *Resultat och analys.*

5.8.2 Retorik

I föreliggande studie kommer även retorik användas som analysverktyg. Winther Jørgensen och Phillips (2000) belyser hur retorisk organisering av text och tal ses som central inom diskurspsykologin. Vikt läggs här vid hur text och tal riktas in mot social handling. Potter och Wetherell (1987) menar att retorik används för att framställa något som övertygande eller försvarbart. Retoriska strategier förklaras även av Bryman (2011) som att övertyga samt övertala genom tal eller text. Ovanstående kan relateras till Boréus (2015) och Taylor (2001) som skriver

fram hur innebörd och påståenden i argument kan framföras via retoriska strategier och att avsändaren därmed kan framställa sig själv på ett visst sätt inom ett specifikt ämne.

Valet av retorik som analysverktyg ger oss möjlighet att besvara forskningsfråga 2; Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötarens uttalanden? Utifrån förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden kan därmed "huret" framträda, det vill säga *hur* något framställs genom tal. För att redogöra hur vi valt att använda oss av retorik som analysverktyg presenteras nedanstående exempel.

Lena:

"[...] det är väldigt mycket för dom nyanlända att hålla reda på... när är det femton timmar? När får vi lämna? När får vi inte lämna och såna grejer"

I orden "*väldigt mycket*" ses Lena använda en retorisk strategi för att övertyga om att nyanlända har flertalet aspekter att förhålla sig till inom förskolans ramar.

I föreliggande studie har vi genom förskollärares och barnskötarens uttalanden kunnat urskilja retoriska strategier vilka, tillsammans med ovanstående, vidare redovisas under kapitel 6. *Resultat och analys*.

5.8.3 Positionering

I studien kommer även analysverktyget positionering användas i analys av empiri. Begreppet positionering skrivs fram av Edley (2001) som sätt att lokaliseras i en konversation genom specifika uttalanden. En människa kan därmed positionera både andra och sig själva inom rådande diskurser och tolkningsrepertoarer. Positionering kan också framträda i uppmärksammandet av *vem* som underförstås genom uttalanden. I likhet med Edley (2001) beskriver även Harré, Moghaddam, Pilkerton Cairnie, Rothbart och Sabat (2009) hur positionering konstrueras genom uttalanden om personliga egenskaper. Genom positionering menar Burr (2003) att människor styrs kring vad som är lämpligt/rätt eller olämpligt/fel att göra inom en viss diskurs.

Valet av positionering som analysverktyg ger oss, likt under avsnitt 5.8.2 *Retorik*, möjlighet att besvara forskningsfråga 2; Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötarens uttalanden? Utifrån förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden kan "huret" framträda, det vill säga *hur* nyanlända barn och familjer framställs genom förskollärares och barnskötarens tal. För att redogöra hur vi valt att använda oss av positionering presenteras nedanstående exempel.

Kattis:

” [...] dom (nyanlända) säger ju ofta inte så mycket ehm... tyvärr, utan oftast måste man ju dra det ur dom allting... ehm... [...] det är nog också för att dom inte är vana av att va... ah ute bland folk [...]”

Katarina:

”Jag tror nog att dom (nyanlända) förstår hur det går till här för dom har ändå fått gå med in och se när dom äter frukost och sånt... utan jag tror mer att man kanske lockar med dom (barnen) en kaka eller så... att det är lite lättare [...]”

I Kattis utdrag positioneras nyanlända som introverta samt ovana vid att delta i sociala sammanhang. Utifrån Katarinas utdrag positioneras nyanlända vårdnadshavare som bristande i sin karaktär när de väljer en lätt väg för att få med barnen till förskolan.

I föreliggande studie har vi genom förskollärares och barnskötares uttalanden kunnat urskilja ytterligare positioneringar vilka, tillsammans med ovanstående, vidare redovisas under kapitel 6. *Resultat och analys.*

5.9 Analysprocess

Efter att ha transkriberat allt i sin helhet skrevs dokumentet ut i pappersform för en fullständig genomläsning. Denna genomläsning och en initial färgkodning utfördes individuellt inom forskargruppen med hjälp av överstrykningspennor. Därefter gick vi gemensamt igenom det vi kunnat urskilja för att ta fram mönster och lyfte därefter ut relevanta empiriska utdrag med hänsyn till analysverktygen tolkningsrepertoar, retorik och positionering. Genom analysverktygen framträdde tolkningsrepertoarer vilka presenteras som huvudteman under kapitel 6. *Resultat och analys.* I analysavsnitten under samma kapitel kommer empirin att analyseras med hjälp av analysverktygen retorik och positionering.

Några intervjudeltagares uttalanden lyfts fram vid mer än ett tillfälle under huvudtemana i kapitel 6. *Resultat och analys.* Rennstam och Wästerfors (2015) beskriver begreppet *reducering* vilket innebär att en god representation av materialet läggs fram där särskilt intressanta exempel som forskaren vill ägna mer uppmärksamhet åt används i resultatet. Med hänsyn till ovanstående vill vi poängtera att återkommande utdrag från intervjudeltagare förekommer vilket ställs i direkt relation till valet av analysverktygen, det vill säga de utdrag som gett oss mest utrymme för analys.

5.10 Arbetsfördelning

Under arbetets gång har vi gemensamt tagit ansvar för att producera text till studiens innehåll och i lika hög grad varit delaktiga. Kapitel 3. *Forskningsläge* består av tidigare enskilda forskningsöversikter med olika inriktningar vilka har omformulerats till studien. Tidvis delade vi upp avsnitten i studien mellan oss för att effektivisera skrivandet och därefter har en gemensam återkoppling skett för att delge innehållet som skrivits fram samt för att säkerställa att vi har förstått varandras text. Likaså har vi under arbetets gång, som tidigare nämnts, varit lika delaktiga i producerandet av texten och tagit vara på varandras kompetenser, idéer samt förslag för att utveckla arbetet. En fördel vi såg med detta arbetssätt är vi att ständigt ifrågasatte och problematiserade våra val av formuleringar samt dess tydlighet för läsaren.

6. Resultat och analys

Syftet med föreliggande studie är att undersöka förskollärares och barnskötares tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. För att undersöka studiens syfte ställs följande forskningsfrågor;

1. Vad framträder i förskollärares och barnskötares uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan?
2. Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötares uttalanden?

Med hänsyn till syfte och för att kunna besvara forskningsfrågorna har vi genom analysverktygen som skrivits fram i avsnitt 5.8 *Analysverktyg* kunnat urskilja tre tolkningsrepertoarer efter synliggörandet av mönster i förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden. Dessa tolkningsrepertoarer presenteras i form av tre huvudteman. I tema 6.1 *Nyanländas otrygghet* presenteras tre empiriska utdrag. I tema 6.2 *Nyanländas ovetande* presenteras fyra empiriska utdrag. I tema 6.3 *Nyanländas ovillighet* presenteras tre utdrag. Därefter analyseras respektive utdrag med hjälp av analysverktygen retorik och positionering.

6.1 Nyanländas otrygghet

I nedanstående avsnitt kommer empiriska utdrag från förskollärarna Louise och Katarina att presenteras. Ur empirin framträder en tolkningsrepertoar där förskollärarna talar om nyanländas otrygghet.

6.1.1 ”...har dom varit med om det här hemska med att ha åkt båt hit...”

I nedanstående utdrag talar Louise om vad hon anser vara viktig information kring nyanlända när hon säger;

”[...] vad den (nyanlända barnet) tycker om att göra, och hur det har varit i landet också då ju... framförallt då. Hur dom har kommit hit, speciellt... har dom varit med om det här hemska med att ha åkt båt hit eller har dom... ahh det finns ju olika sätt att komma hit...”

Louise uttrycker i början av utdraget ”hur det har varit i landet också då ju... framförallt då”. När Louise säger ”framförallt då” poängterar hon att det mest betydelsefulla och väsentliga är att få vetskap om hur barnet haft det i sitt hemland. Vidare uttrycker Louise ”hur dom har kommit hit, speciellt...” där ordet ”speciellt” används som en retorisk strategi kring att övertyga hennes uttalande om vikten av att få vetskap om vad barnet varit med om. Här blir även resan till Sverige fokus för intresset vilket kan tydas vara viktigare än exempelvis barnets situation och erfarenhet i Sverige. Vidare uttrycker Louise ”har dom varit med om det här hemska med att ha åkt båt hit eller har dom...”. När hon säger ”det här hemska” beskrivs en fruktansvärd resa till Sverige som vedertagen och antyder även en viss typ av transport med båt. Louise tycks genom uttalandet även indirekt framställa Sverige som tryggt i relation till det hemska som nyanlända har i bagaget.

I slutet av utdraget uttrycker Louise ”eller har dom... ahh det finns ju olika sätt att komma hit...” där hon rättar eller kommer på sig själv kring att båtresan troligtvis inte är det enda färdmedlet.

I utdraget positioneras nyanlända som bärare av trauman. Därtill positioneras Sverige som ett tryggt land.

6.1.2 ”...om man ser att barnet får utbrott eller blir ledsen så kanske man förstår om man vet vad som har hänt...”

Louise fortsätter i nedanstående utdrag att tala om på vilket sätt information kring nyanlända barn kan ses som viktig. Hon säger;

”[...] det kan ju vara en tragedi eller det kan ju vara en väldig... väldigt jobbigt för barnen (nyanlända) om man ser att barnet får utbrott eller blir ledsen så kanske man förstår om man vet vad som har hänt [...] Sen kanske det inte har varit någonting, det

har gått jättebra allting och då vet man ju det, att här har det haft trygghet i det andra landet också [...] att och... tryggheten är viktig annars kommer man ingenvart..."

När Louise säger "det kan ju vara en tragedi eller det kan ju vara en väldig... väldigt jobbigt för barnen" används en retorisk strategi för att förstärka samt övertyga kring sitt uttalande om de påfrestningar som nyanlända ställs inför utifrån deras traumatiska upplevelser. Vidare säger Louise "ser att barnet får utbrott eller bli ledsen så kanske man förstår om man vet vad som har hänt" vilket ytterligare pekar mot att det barnet varit med om i sitt hemland påverkar i en negativ bemärkelse.

När Louise vidare säger "sen kanske det inte varit någonting" ändrar hon sin berättelse och uttrycker istället en viss osäkerhet kring huruvida barnet varit med om något traumatiskt eller inte. Därtill tycks Louise göra ett försök att reducera allvaret i uttalandet eller ta tillbaka det hon sagt. Genom sitt ändrade uttalande tycks Louise komma på att barnet kan ha haft trygghet i sitt hemland men att det i sin tur hänger samman med att barnet inte får utbrott eller blir ledsen. När Louise sedan uttrycker "det har gått jättebra allting" framställer hon nyanlända barn utan tragedier i bagaget som mindre benägna att få utbrott eller bli ledsna. När Louise säger "här har det haft trygghet i det andra landet också" kan ordet "också" tydas som en övertygelse kring Sverige som ett tryggt land i relation till "det andra landet". Uttalandet pekar också mot ett förgivettagande om att barn bosatta i Sverige inte behöver utstå trauman.

I slutet av utdraget säger Louise "tryggheten är viktig annars kommer man ingenvart...". Genom detta uttalande lyfter Louise åter igen tryggheten som betydande. Därtill tycks nyanländas trygghet vara en förutsättning för att förskollärare och barnskötare ska kunna föra det pedagogiska arbetet framåt.

I utdraget positioneras nyanlända barn initialt som bärande på trauman och traumatiserade barn som utåtagerande. Senare i utdraget positioneras nyanlända barn vilka inte visar tecken på trauman som bärare av en trygg bakgrund i sitt hemland.

6.1.3 "...man får ju en ökad förståelse på nära håll inte bara genom att läsa om det och se det i tv..."

I nedanstående utdrag talar Katarina generellt om möten med nyanlända i förskolan:

"[...] skillnaden är att det tar faktiskt lite längre tid överlag för dom (nyanlända) att känna sig trygga här.... [...] man lär sig ju själv jättemycket mer... hur andra människor har det... lever och... man får ju en ökad förståelse på nära håll inte bara genom att läsa om det och se det i tv eller så... alla människor har dom här primära

behovet och... trygghet, kärlek, närhet, värme, mat, sömn allt... det är inte så stor skillnad egentligen så sett det är bara att det tar lite längre tid [...]

I början av utdraget uttrycker Katarina ”skillnaden är att det tar faktiskt lite längre tid överlag för dem att känna sig trygga här”. Det tycks som att Katarina gör ett antagande om att nyanlända är i behov av trygghet när de kommer till förskolan. Hon säger sedan “*man lär sig ju själv jättemycket mer... hur andra människor har det... lever och...*”. Här talar Katarina om att ”man” i möten med nyanlända utökar sin förståelse för deras situation. I samma mening uttrycker Katarina ”*lär sig ju själv jättemycket*” där en retorisk strategi används för att förstärka det hon säger som betydande. Därtill ger ordet ”*jättemycket*” tyngd till hennes resonemang i relation till insikten kring nyanländas levnadsförhållanden.

När Katarina uttrycker ”*hur andra människor har det... lever och...*” tycks hon hänvisa till människors livssituation utanför Sveriges gränser som skilt från hennes levnadsförhållanden. Vidare uttrycker Katarina ”*man får ju en ökad förståelse på nära håll inte bara genom att läsa om det och se det i tv eller så...*”. Katarina uttalar här att hon i möten med nyanlända barn och familjer ges en större möjlighet att förstå dem, något som tidigare endast tycks ha varit en abstrakt kunskap vilket erhållits genom att läsa eller se på tv om nyanländas situation och villkor. Genom media kan därmed en viss bild av nyanländas livssituation ha utmålats vilket skiljer sig från Katarinas verklighet. I möten med nyanlända på förskolan får hon istället en ökad förståelse för deras livssituation.

Katarina fortsätter i utdraget; ”*alla människor har dom här primära behovet och... trygghet, kärlek, närhet, värme, mat, sömn allt...*” där Katarina framställer alla mänskliga grundläggande behov som likvärdiga oavsett var en individ härstammar ifrån. När Katarina uttrycker ”*alla*” samt ”*allt*” används retoriska strategier för att förstärka sitt resonemang kring att skillnader i människors behov inte finns. Faktorerna som ”*trygghet, kärlek, närhet, värme, mat, sömn*” framställer Katarina som viktiga komponenter för alla individer oavsett kultur, tillhörighet, etnicitet etcetera. När Katarina vidare uttrycker ”*det är inte så stor skillnad egentligen så sett*” tycks hon poängtera att det finns skillnader i behov som exempelvis trygghet men att det är ”*inte så stor skillnad*”.

När Katarina i slutet av utdraget uttrycker ”*det är bara att det tar lite längre tid [...]*” pekar det mot att hon ytterligare lyfter att det finns skillnad i människors primära behov men att orden ”*bara*” och ”*lite*” kan ses förminska hennes uttalanden. Därtill tyder Katarinas uttalanden på att det tar längre tid att tillgodose de primära behoven hos nyanlända i förskolans verksamhet.

I utdraget framställs nyanländas livssituation som skilt från svenskars. Därtill positioneras nyanlända som i behov av trygghet.

6.1.4 Sammanfattning

Inom ovanstående tolkningsrepertoar 6.1 *Nyanländas otrygghet* har retoriska strategier samt positioneringar kunnat urskiljas.

Nyanlända positioneras som traumatiserade vilket leder till påfrestningar för barnet och dennes vistelse i förskolan. Här tillkommer nyanländas livssituation i sitt hemland samt erfarenheter från resan till Sverige som en del av positioneringen. Genom positionering av nyanlända som traumatiserade framträder hur förskollärarna tycks lägga stor vikt vid vetskapen om nyanlända barn och familjers bakgrund och bagage. Därtill positioneras ett nyanlönt traumatiskt barn som utåtagerande. Vidare framställs Sverige som tryggt där barn inte behöver utstå trauman.

Förskollärarna använder sig av retoriska strategier vilket exempelvis framkommer i utdraget från Louise när hon säger ”*det kan ju vara en tragedi eller det kan ju vara en väldig... väldigt jobbigt för barnen*” där hennes uttalande pekar mot en förstärkning om att nyanlända barn påfrestas utifrån deras traumatiska upplevelse.

6.2 Nyanländas ovetande

I nedanstående avsnitt kommer empiriska utdrag från förskollärarna Moa, Lena och Therese att presenteras och analyseras. Ur analyserna framträder en tolkningsrepertoar där förskollärarna talar om nyanlända som ovetande kring förskolan och Sverige.

6.2.1 ”...*det är ju viktigt i den här första biten att det inte blir något missförstånd...*”

I utdraget nedan talar Moa om möjligheter och svårigheter som kan uppstå i möten med nyanlända när hon säger följande:

”svårigheter kan väl vara om eh... om det är en familj som inte har svenska språket och eh... om vi inte har fått information om att svenskan inte finns och att vi inte förbereder för annars kan ju vi ta hjälp av en tolk och det är ju viktigt i den här första biten att det inte blir något missförstånd men det gäller ju alla... inte bara eh... icke-svenskar...”

När Moa säger; ”*svårigheter kan väl vara om eh... om det är en familj som inte har svenska språket och eh...*” ses svårighet läggas på aspekten att en familj inte kan prata svenska. Moa fortsätter därefter att säga ”*om vi inte har fått information om att svenskan inte finns*”. Utifrån Moas uttalande lägger hon ansvaret på att upplysning kring nyanlända barn och familjers modersmål ska ges till förskollärarna och barnskötarna av någon annan. I detta fall framkommer dock inte vem som bär detta ansvar. Först när Moa säger ”*att vi inte förbereder*” ger hon uttryck för att förskollärarna och

barnskötarna också bär ett ansvar kring förebyggande av missförstånd. När Moa senare i utdraget säger *"annars kan vi ju ta hjälp av en tolk och det är ju viktigt i den här första biten att det inte blir något missförstånd..."* framställs tolken som en resurs vilken medför att inga missförstånd sker. Genom Moas uttalande *"ju viktigt"* används en retorisk strategi där hon framhåller betydelsen av språkligt samförstånd.

När Moa i slutet av utdraget säger *"men det gäller ju alla"* kan det som att hon tar tillbaka det hon tidigare sagt och istället kompenserar för det hon uttryckt i början av utdraget; *"om det är en familj som inte har svenska språket"*. Moas uttalande *"familj som inte har svenska språket"* kan ställas i relation till när hon säger *"inte bara eh... icke-svenskar"*. En osäkerhet kan skönjas när hon initialt talar om familjer som inte har svenska språket men sedan hänvisar till nationalitet. Moa tycks därmed definiera icke-svenskar som individer som inte har det svenska språket. Utifrån Moas uttryck *"men det gäller ju alla"* tycks hon bli medveten om att hon gör en skillnad mellan individer som pratar svenska och de som inte gör det.

I utdraget framställs språket ha en avgörande roll sett till om missförstånd sker eller inte. Därtill tycks Moa skilja på familjer utifrån deras språkliga tillhörighet. Likaså positioneras nyanlända som bidragande till svårigheter samt bärare av ansvar vid uppkomst av missförstånd.

6.2.2 "...lämning- och hämtningsrutiner som inte har fungerat..."

I utdraget nedan talar Lena om förskolans rutiner när hon säger;

"[...] det är väldigt mycket för dom nyanlända att hålla reda på... när är det femton timmar? När får vi lämna? När får vi inte lämna och såna grejer... och där har vi haft lite problem att... det har inte riktigt alltid följts och kommit fram så som vi har sagt. Ehh... ja och en del med lämning- och hämtningsrutiner som inte har fungerat och även eh... alla papper, det är ju mycket papper att fylla i med avgifter och schema och såna här grejer som vi också hade väldigt problem med i början... att dom ville inte fylla i åhh... så där la vi rätt mycket tid så vi fick ha extra möte på att gå igenom det svenska systemet och lagar och regler som finns..."

Lena säger i början av utdraget *"det är väldigt mycket för dom nyanlända att hålla reda på"* där hon tycks försvara nyanlända då det generellt sett är många aspekter att ha vetskap om. Hennes uttalande tycks peka mot att det är mer för nyanlända att hålla reda på än för andra familjer på förskolan. I orden *"väldigt mycket"* ses Lena använda en retorisk strategi för att peka mot flertalet aspekter för nyanlända att förhålla sig till inom förskolans ramar. I Lenas uttalande läggs sedan ansvaret på

nyanlända när hon uttrycker; ”och där har vi haft lite problem att... det har inte riktigt alltid följts och kommit fram så som vi har sagt”.

Vidare säger Lena att ”*alla papper, det är ju mycket papper att fylla i med avgifter och schema och såna här grejer*” där hon ytterligare försvarar nyanlända rörande administrativa krav i förskolan. Därefter uttrycker hon ”*som vi också hade väldiga problem med i början... att dom ville inte fylla i*” där Lena åter lägger skulden och därmed ansvaret på nyanlända. Här framkommer ett växelspel och även en motsättning i hennes resonemang. I början av utdraget säger Lena att förskolan har haft ”*lite problem*” med att nyanlända inte följer de regler som satts upp för alla familjer att följa. Senare i utdraget säger hon däremot ”*väldiga problem*” där användandet av en retorisk strategi pekar mot ett alltmer övertygande resonemang kring den faktiska problematiken. När Lena säger ”*la vi rätt mycket tid*” och ”*fick ha extra möte*” relateras det till hennes uttryck ”*väldiga problem*” där alla tre uttalanden pekar mot något betungande och tidskrävande, där mer resurser och tid krävs av förskollärare och barnskötare i möten med nyanlända.

I utdraget positioneras nyanlända som bärare av skulden för de svårigheter och problem som kan uppkomma i möten med förskolan. Därtill positioneras nyanlända som ovetande kring vad som är rätt och fel sett till ramar och regler som finns i svensk förskola.

6.2.3 ”...förstår dom inte vad jag säger så är vi ju ganska körda från början...”

I utdraget nedan talar Therese generellt kring nyanlända barn och familjer i förskolan varpå hon säger;

”ja... göra mig förstådd och vill att dom (nyanlända) ska känna sig trygga och dom ska trivas men förstår dom inte vad jag säger så är vi ju ganska körda från början även om jag som person kan utstråla en trygghet så blir det ändå... dom vet ju inte vad jag sysslar... asså dom förstår ju inte riktigt vad jag sysslar...”

Therese utgår från sig själv när hon i början av utdraget säger ”*göra mig förstådd och vill att dom (nyanlända) ska känna sig trygga och dom ska trivas men...*”. När Therese säger ”*... vill att dom ska känna sig trygga...*” uttrycks önskan om att nyanlända barn och familjer ska få en känsla av trygghet. I samma mening visar ordet ”*men*” på att nyanländas infinnande av trygghet är villkorat. Därefter säger hon ”*förstår dom inte vad jag säger så är vi ju ganska körda från början*” vilket pekar mot att en språklig förståelse initialt måste finnas mellan Therese och nyanlända för att nyanlända ska uppleva trivsel och trygghet. Utifrån Therese uttryck ”*ju ganska körda*” framträder en uppgivenhet där ordet ”*ganska*” dock tyder på att det finns sätt att arbeta vidare på och att

förskollärare och barnskötare därför inte är helt ”körda”. Därtill tycks Therese inte anse sig kunna påverka den kommunikativa förståelsen. Vidare säger Therese i utdraget *”även om jag som person kan utstråla en trygghet så blir det ändå”* där hon framställer sig själv som en trygg individ men att hennes personlighet och karisma inte det mest väsentliga då nyanlända *”ändå”* inte har en språklig förståelse för det hon säger.

I slutet av utdraget säger Therese *”dom vet ju inte vad jag sysslar... asså dom förstår ju inte riktigt vad jag sysslar...”*. En frustration och uppgivenhet tycks här framträda där nyanlända framställs som individer vilka varken har vetskap om eller förståelse för det förskolläraren säger eller gör. Här framställs även en syn på nyanlända som mindre kunniga, något som hänger direkt samman med språket.

I utdraget positioneras nyanlända som bärare av ansvaret kring att språkliga missförstånd sker. Därtill positioneras nyanlända som mindre vetande kring förskolans ramar men även som oförstående och okunniga i stort.

6.2.4 ”...dom har inte koll på vår förskoleverksamhet i Sverige överhuvudtaget...”

I utdraget nedan talar Therese om nyanländas vetskap om förskolan. Hon säger;

”[...] men just eftersom dom (nyanlända) inte kommer härifrån... dom har ingen koll på vår förskoleverksamhet i Sverige överhuvudtaget så när jag fick frågan vart man betalar så kände jag bara att det här var nog inte så mycket... kan nog inte så mycket överhuvudtaget om det här och då kände man nånstans att då vill man börja på rätt blad så att alla är med på vad som händer och vad det är för regler och vad dom har för skyldigheter...”

I början av utdraget försvarar Therese nyanlända när hon säger *”men just eftersom dom inte kommer härifrån”*. Hon säger kort därefter *”dom har ingen koll på vår förskoleverksamhet i Sverige överhuvudtaget”* samt senare i utdraget att *”kan nog inte kan så mycket överhuvudtaget”*. Här framställer Therese nyanlända som mindre förstående för den svenska förskolans verksamhet. Nyanländas oförståelse tycks hänga samman med att de kommer från ett annat land. Vidare säger Therese *”när jag fick frågan vart man betalar så kände jag bara”* där hon, likt tidigare nämnts i analysen, framställer nyanlända som mindre förstående för verksamheten.

När Therese säger *”så att alla är med på vad som händer”* används en retorisk strategi där alla parter ses som inblandade och vikt läggs vid att alla har samma bild av förskolans verksamhet. Här kan det tydas att Therese ger utrymme för förhandling där familjen och förskolan har ett

gemensamt inflytande. Hon uttrycker senare *”vad det är för regler och vad dom har för skyldigheter...”* där hennes uttalande pekar mot nyanländas skyldigheter i relation till de ramar och regler som styr förskolan. Therese tycks ta förgivet att nyanlända måste förstå att regler finns och att dessa måste följas. En motsägelsefullhet framträder när Therese först öppnar upp för inflytande men i samma mening uttalar sig kring hur nyanlända måste förhålla sig till förskolans regler och ramar vilka i sin tur tycks framställas som icke- förhandlingsbara.

I utdraget positioneras nyanlända som oförstående kring förskolans verksamhet i relation till härkomst. Därtill positioneras nyanlända som ansvariga kring denna oförståelse, där skulden för svårigheter i förskolan läggs på nyanländas oförståelse kring sina skyldigheter.

6.2.5 Sammanfattning

Inom ovanstående tolkningsrepertoar 6.2 *Nyanländas ovetande* har retoriska strategier samt positioneringar kunnat urskiljas.

Nyanlända positioneras som ovetande och oförstående kring förskolans verksamhet med dess regler och ramar. Därtill positioneras nyanlända som ansvariga för att missförstånd sker där språket och härkomst framträder som faktorer för svårigheter. Förskollärarnas uttalanden pekar mot att nyanlända har skyldigheter inom förskolans ramar vilka inte tycks vara förhandlingsbara.

Förskollärarna använder sig av retoriska strategier för att övertyga om sina uttalanden, exempelvis när Lena säger *”väldigt mycket”* vilket tyder på flertalet aspekter för nyanlända att förhålla sig till inom förskolans ramar.

6.3 Nyanländas ovillighet

I nedanstående avsnitt kommer empiriska utdrag från förskolläraren Katarina samt barnskötaren Kattis presenteras. Ur analyserna framträder en tolkningsrepertoar där förskolläraren och barnskötaren talar om nyanlända som ovilliga i relation till förskolans regler och rutiner.

6.3.1 ”...dom har ändå fått gå med in och se när dom äter frukost...”

I utdraget nedan talar Katarina om rutinsituationer när hon säger;

”jag tror nog att dom (nyanlända) förstår hur det går till här för dom har ändå fått gå med in och se när dom äter frukost och sånt... utan jag tror mer att man kanske lockar med dom (barnen) en kaka eller så... att det är lite lättare och att dom... att man helt enkelt äter mer kakor har jag sett...”

I början av utdraget säger Katarina ”hur det går till här för dom har ändå fått gå med in och se när dom äter frukost och sånt...”. Här uttrycker Katarina en självklarhet kring att nyanlända barn och familjer förstår förskolans verksamhet när de har varit inne och bevittnat frukostsituationen. Därmed framställer Katarina nyanlända som förstående för verksamhetens rutiner men att nyanlända vårdnadshavare tycks strida mot dessa rutiner genom att ge sitt barn kakor innan frukosten. Senare i utdraget säger Katarina ”utan jag tror mer att man kanske lockar med dom en kaka eller så... att det är lite lättare och att dom... att man helt enkelt äter mer kakor har jag sett...”. Katarinas uttalande pekar mot att nyanlända tycks brista i sin karaktär genom beskrivningen att nyanlända vårdnadshavare lockar med kakor för att få med sina barn till förskolan. När Katarina säger ”jag tror mer” kan det å ena sidan ses som hon är osäker men å andra sidan som övertygad om sin åsikt.

I utdraget positioneras nyanlända som förstående kring förskolans rutiner men att de trots vetskapen om att barnen erbjuds frukost väljer att locka barnen till förskolan med kakor. Därtill positioneras nyanlända vårdnadshavare som bristande i sin karaktär vilka väljer en lätt väg för att få med barnen till förskolan.

6.3.2 ”...dom lever i sin lilla bubbla...”

I utdraget nedan talar Kattis om inskolning med nyanlända barn och familjer. Hon säger;

” [...] dom (nyanlända) säger ju ofta inte så mycket ehm... tyvärr, utan oftast måste man ju dra det ur dom allting... ehm... [...] det är nog också för att dom inte är vana av att va... ah ute bland folk, tyvärr eller diskutera sådana här saker, det känns lite som att dom lever i sin lilla bubbla i sin familj...”

När Kattis i början av utdraget säger ”utan oftast måste man ju dra det ur dom allting” används en retorisk strategi för att förstärka sitt uttalande vilket tycks peka mot att nyanlända inte bidrar till en fungerande kommunikation. Vidare i utdraget uttrycker Kattis ”det är nog också för att dom inte är vana av att va... ah ute bland folk, tyvärr eller diskutera sådana här saker, det känns lite som att dom lever i sin lilla bubbla i sin familj...”. Ansvar läggs här på nyanlända där Kattis även rättfärdigar sina tankar genom att söka orsaker till varför nyanlända inte säger så mycket. I uttrycket ”dom är inte vana av att va... ah ute bland folk” framställer Kattis nyanlända som ovana vid att delta i sociala sammanhang. Deltagande i sociala sammanhang tycks därtill framhävas som en faktor för att en fungerande kommunikation mellan förskolan och nyanlända ska upprätthållas. Därtill framställer Kattis nyanlända familjer som avskärmade från svenska samhället och dessutom

distanserade från förskolan. Nyanlända framställs även som mindre vetande kring förskolans verksamhet.

I utdraget positioneras nyanlända som introverta samt ovana vid sociala sammanhang. Dessutom positioneras nyanlända som distanserade från resten av samhället samt ovana vid sociala sammanhang så som exempelvis förskolan.

6.3.3 ”...dom sen kommer hit och... inte tar sig tiden”

I utdraget nedan talar Kattis om svårigheter i möten med nyanlända och säger;

”[...] det blir lite skevt när jag, när jag vet att dom (nyanlända) är liksom, föräldrarna där är hemma eller mammorna är hemma för att ta hand om sina barn i sitt land ehm... och att dom har väldigt många barn för att familjen är väldigt viktig men att dom sen kommer hit och... inte tar sig tiden [...] jag tycker det blir skevt när jag vet att dom egentligen... e måna om sin familj och sina barn [...] man kan inte bara slänga in ungarna på en förskola eh och tro att vi kan ta hand om dom [...] dom säger liksom efter tre dagar men nu kan jag nog lämna mitt barn här, nej det kan du inte, jag bestämmer när du lämnar ditt barn... ”

I början av utdraget säger Kattis *”det blir lite skevt när jag, när jag vet att dom är liksom, föräldrarna där är hemma eller mammorna är hemma för att ta hand om sina barn i sitt land”*. När Kattis säger *”jag vet”* använder hon en retorisk strategi i att övertyga hennes uttalande som en sanning, nämligen den att hon vet att nyanlända inte har barnen på förskolan i sitt hemland. Därtill tycks Kattis uttalande peka mot att nyanlända mödrar tar störst ansvar för sina barn i deras hemland.

I utdraget fortsätter Kattis och uttrycker; *”och att dom har väldigt många barn för att familjen är väldigt viktig men att dom sen kommer hit och... inte tar sig tiden”*. Ordet *”väldigt”* kan därtill ses som en retorisk strategi som ger tyngd åt hennes uttalande som betydande. I uttrycken *”dom har väldigt många barn”* och *”för att familjen är väldigt viktig”* framställer Kattis mängden barn som avgörande för synen på familjen som betydelsefull.

Senare i utdraget uttrycker Kattis; *”men att dom sen kommer hit och... inte tar sig tiden.”*. Här tycks Kattis inte ta hänsyn till orsaker bakom nyanländas ankomst till Sverige. Därtill tycks Kattis uttalanden peka mot att nyanlända förändras i sin personlighet när de kommer till Sverige. Senare i utdraget säger Kattis *”jag tycker det blir skevt när jag vet att dom egentligen ... e måna om sin familj och sina barn [...] man kan inte bara slänga in ungarna på en förskola eh och tro att vi kan ta hand om dom”*. Än en gång framställer Kattis nyanlända som förändrade när de kommer till Sverige. En

frustration tycks därtill framträda utifrån Kattis uttalanden över att nyanlända vårdnadshavare inte tar ansvar över sina barns vistelse i förskolan. Snarare framställs nyanländas syn på förskolan som en förvaring när hon säger ”*man kan inte bara slänga in ungarna på en förskola eh och tro att vi kan ta hand om dom...*”.

I slutet av utdraget uttrycker Kattis ”*dom säger liksom efter tre dagar men nu kan jag nog lämna mitt barn här, nej det kan du inte, jag bestämmer när du lämnar ditt barn...*”. Här framställer Kattis nyanlända som mindre förstående kring att tid måste ges för att en relation ska kunna skapas mellan hem och förskola. Kattis framställer även sig själv som den auktoritära genom uttrycket ”*jag bestämmer när du lämnar ditt barn*”. Uttalandet pekar mot att nyanlända fräntas rätten till inflytande inom förskolans ramar.

I utdraget positioneras nyanlända vårdnadshavare som oansvariga vilka inte tycks vilja tar sig tid att förstå förskolans verksamhet.

6.3.4 Sammanfattning

Inom ovanstående tolkningsrepertoar 6.3 *Nyanländas ovillighet* har retoriska strategier samt positioneringar kunnat urskiljas.

Nyanlända positioneras som introverta och ovana vid sociala sammanhang. Därtill positioneras nyanlända som förändrade vid ankomst till Sverige samt oansvariga kring sitt barns vistelse i förskolan. Ytterligare en positionering som framställs är nyanlända som bristande i sin karaktär där regler och rutiner inte följs trots vetskap finns om hur verksamheten fungerar.

Förskolläraren och barnskötaren använder sig av retoriska strategier för att övertyga om sina uttalanden, exempelvis när Kattis säger ”*det blir lite skevt när jag, när jag vet att dom är liksom, föräldrarna där är hemma*” vilket kan ses som att hennes uttalande är sanning, nämligen den att hon vet att nyanlända inte har barnen på förskolan i sitt hemland.

7. Diskussion

Syftet med föreliggande studie är att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. Nedanstående *forskningsfrågor* ställs;

1. Vad framträder i förskollärares och barnskötarens uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan?
2. Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötarens uttalanden?

Syfte och forskningsfrågor har sin utgångspunkt i problemområdet vilket grundas i en kontrast inom forskning där förskollärare och barnskötare ger uttryck för ett ”vi och dem” medan nyanlända barn och familjer ger uttryck för känslor av utanförskap. I relation till förskollärares och barnskötarens uppdrag i att skapa en tillitsfull relation till hemmet samt förebygga diskriminering kan en motsättning skönjas.

Med utgångspunkt i syfte och forskningsfrågor kommer följande avsnitt att ställas i relation till kapitel 2. *Inledning*, 3. *Forskningsläge* samt 4. *Vetenskapsteoretisk utgångspunkt*. Vi ämnar likaså utgå från de tolkningsrepertoarer, i form av huvudteman, som presenterats under avsnitten 6.1 *Nyanländas otrygghet*, 6.2 *Nyanländas ovetande* och 6.3 *Nyanländas ovillighet*.

7.1 Nyanländas otrygghet

Inom tolkningsrepertoar 6.1 *Nyanländas otrygghet* positioneras nyanlända barn och familjer som traumatiserade. Heng (2014) lyfter i sin studie att förskolepersonals antaganden om asylsökande barn och familjer beror på vilka erfarenheter personalen har kring barnet och familjens kultur. Likaså påvisar Lunneblads (2006) resultat att pedagogens enskilda erfarenheter utanför förskolans praktik är väsentlig för hur hen förstår och förhåller sig till asylsökande barn och familjers kultur. Vår studies resultat kan ställas i relation till ovanstående forskning då förskollärarnas uttalanden i föreliggande studie pekar mot yttre faktorer så som exempelvis medias bild av nyanländas situation i sitt hemland som en faktor för antaganden. Därmed skapas en föreställning som ses tas med in i yrkesrollen och färga förskollärarnas synsätt. Detta kan leda till att antaganden fastslås och att ett kritiskt ifrågasättande uteblir.

Vidare framställer förskollärarna i föreliggande studie en strävan efter vetskap kring nyanlända barns traumatiska erfarenheter. Resultatet ur Skaremyrs (2014) avhandling pekar mot att det mest betydande för nyanlända barn i förskolan är deltagande i socialt samspel och lek. En kontrast framträder i relation mellan ovanstående studie och föreliggande studies resultat där förskollärarnas uttalanden istället pekar mot vikten av att främst få vetskap om barnets otrygga bakgrund snarare än kunskap om barnets aktuella livssituation. En prioritering av barnets traumatiska erfarenheter menar vi kan leda till att fokus läggs på andra aspekter än lek vilket Skaremyr (2014) menar är betydande för barnet i relation till att skapa social gemenskap. En annan konsekvens kan bli att förskollärarnas antaganden kring nyanländas traumatiska erfarenheter kan leda till att barnen blir bärare av en traumatisk skugga. Barnets bakgrund kan därmed bli en präglade faktor för hur förskollärarna bemöter nyanlända barn och familjer samt vad som senare sker i framtiden. Ottosson et. al. (2017) studies resultat visar att asylsökande barn och föräldrar ger uttryck för en önskan om ett vardagligt liv där skolan ses spela en väsentlig roll. Vi menar därför att vår studies resultat, som pekar mot att

förskollärarna uttalar sig om vikten av vetskapen om nyanländas traumatiska bagage, därmed inte kan ses korrelera väl med Ottosson et.al. (2017) resultat.

Vår studies resultat visar att retoriska strategier används av förskollärarna för att övertyga deras uttalanden kring att nyanlända barn har traumatiska erfarenheter i bagaget vilka kan påverka barnets vistelse i förskolan. Likaså pekar förskollärarnas uttalanden mot att Sverige står för tryggheten där trauman inte förekommer i samma utsträckning. I Lunneblads (2006) studies resultat lyfts hur exkludering kan ske när pedagoger arbetar med att inkludera barns kulturer, ett mångkulturellt arbetssätt, där istället ett kompensatoriskt förhållningssätt kan ses leda till ett utanförskap. I likhet med Lunneblads (2006) studie pekar även föreliggande studies resultat mot att förskollärarnas uttalanden tyder på att ett kompensatoriskt förhållningssätt förekommer där nyanländas otrygghet i relation till trauman ska vägas upp vilket på sikt kan leda till utanförskap. En konsekvens av vår studies resultat kan vara att nyanlända barn särskiljs från resten av barngruppen i form av extra stöttning av förskolans personal vilket vi menar är osäkert om nyanlända barn och familjer verkligen önskar.

Som lyfts i kapitel 4. *Vetenskapsteoretisk utgångspunkt* konstrueras diskurser genom språket för att producera eller upprätthålla en viss kategori av personer (Burr, 1995). Likt diskurser kan den tolkningsrepertoar som framträtt i föreliggande studies resultat fastslå och därmed upprätthålla nyanlända barn och familjer som otrygga.

7.2 Nyanländas ovetande

Inom tolkningsrepertoar 6.2 *Nyanländas ovetande* talar förskollärare om nyanländas kunskap kring förskolans verksamhet som bristfällig. Därtill positioneras nyanlända som ansvariga när kommunikativa missförstånd sker. Faktorer som framställs av förskollärarna som orsak till dessa missförstånd är att nyanlända har ett annat språk. I en avhandling av Duek (2017) pekar resultatet mot att bristande kommunikation kan leda till att både föräldrar och barn går miste om information vilket kan leda till ett utanförskap. I en studie av Karoly och Gonzalez (2011) pekar forskningsresultatet mot att förskollärare upplever svårigheter i möten med barn med annan språklig bakgrund än de själva. Språkbarriärer belyses som en utmaning i att göra barnen delaktiga i förskolan. I kontrast till Dueks (2017) och Karoly och Gonzalez (2011) studier påvisar föreliggande studies resultat även hur nyanländas härkomst framställs av förskollärarna som en faktor för missförstånd mellan de själva och nyanlända. En konsekvens av detta kan bli att nyanlända inte ses som likvärdiga och därtill som oförstående. Det kan ytterligare leda till att förskollärarna tar ett kliv bakåt gällande det kommunikativa ansvaret och en tillförlitlig relation. Detta kan ställas i relation till

Markström och Simonssons (2017) studie vars resultat pekar mot vikten av en tillitsfull relation mellan förskola och hem. Resultatet av vår studie menar vi kan leda till att en klyfta mellan förskola och hem konstrueras snarare än att parterna förs samman i en tillitsfull relation.

Resultatet i föreliggande studie visar även att förskollärarnas uttalanden pekar mot att nyanlända dessutom har en skyldighet att följa förskolans regler och rutiner. Resultatet påvisar därtill att förskollärarna använder retoriska strategier för att övertyga kring sina uttalanden om att nyanlända inte följer verksamhetens bestämmelser. I resultatet av Lunneblads (2006; 2013) studier påvisas att förskollärare och barnskötare har en föreställning om att asylsökande barn och familjer har svårt att rätta sig efter förskolans rutiner som exempelvis tider. Likaledes påvisar vår studies resultat hur förskollärarnas uttalanden pekar mot att nyanlända inte alltid följer de rutiner och regler som förskolan satt upp. Vi menar att förskollärares tal om nyanländas svårigheter att följa regler kan leda till en negativ spiral av antaganden samt ett icke-normkritiskt tänkande kring orsaker att rutiner inte följs.

I kapitel 4. *Vetenskapsteoretisk utgångspunkt* beskrivs hur varje diskurs gör ett visst sanningsanspråk (Burr, 1995). Likt diskurser kan den tolkningsrepertoar som framträtt i föreliggande studies resultat fastslå nyanlända barn och familjer som ovetande vilket framställs som en sanning hos förskollärarna.

7.3 Nyanländas ovillighet

Inom tolkningsrepertoar 6.3 *Nyanländas ovillighet* talar förskollärare och barnskötare om nyanlända som medvetet distanserade från förskolans verksamhet. Därtill positioneras nyanlända vårdnadshavare som förändrade vid ankomst till Sverige. Ytterligare positionering som framställs är nyanlända vårdnadshavare som oansvariga i relation till deras barns vistelse i förskolan samt en ovilja att förstå förskolan i stort. Vår studies resultat pekar därtill mot att förskollärare och barnskötare använder retoriska strategier för att bland annat övertyga och förstärka uttalanden om att nyanlända inte går på förskolan i sitt hemland.

I en studie av Whitmarsh (2011) pekar resultatet mot att asylsökande vårdnadshavare försöker leva upp till de krav vilka upplevs ställas från förskolan. En motsättning framträder mellan ovanstående forskning samt föreliggande studies resultat där förskollärares och barnskötarens uttalanden istället pekar mot att nyanlända förändras vid ankomst till Sverige där ett oansvar för sina barns vistelse i förskolan blir tydligt. Å ena sidan kan en konsekvens av detta resultat bli att förskolans personal ställer orimliga eller höga krav på nyanlända vårdnadshavare. Å andra sidan kan detta leda till att mindre krav ställs på nyanlända vårdnadshavare. På sikt menar vi att relationen mellan förskola och hem påverkas i form av ökade barriärer mellan parterna.

Karoly och Gonzalez (2011) studie pekar mot att förskollärare uppfattar språkförbistringar som orsak till att asylsökande familjer ses vara oengagerade i sitt barns utveckling i förskolan. I likhet med ovanstående forskning som pekar mot språkliga barriärer påvisar även föreliggande studies resultat mot att språket framställs av förskolläraren och barnskötaren som hinder. Därtill påvisar vårt resultat att även bristande engagemang och karaktär hos nyanlända vårdnadshavare framställs av förskolläraren och barnskötaren som faktorer för svårigheter.

Berthelsen och Walker (2008) samt Murray, McFarland-Piazza och Harrison (2015) påvisar i sina forskningsresultat hur vårdnadshavare med annat modersmål erbjuds färre strategier för involvering från förskollärare vilket leder till en minskad möjlighet till förståelse inom förskolan. Föreliggande studies resultat pekar mot, i motsättning till ovanstående studiers resultat, hur förskolläraren och barnskötaren utifrån deras uttalanden framställer nyanlända som ovana vid sociala sammanhang, ovilliga till att kommunicera och involveras i förskolans verksamhet. Utifrån vår studies resultat kan även Arnolds et al. (2008) samt Berthelsen och Walkers (2008) studies resultat ställas vilka kommer fram till att förskollärare kommunicerar mindre med vårdnadshavare kring svårigheter som uppstår när det förekommer kulturella skillnader mellan förskola och hem. Här blir en motsättning tydlig mellan tidigare forskning och vår studies resultat genom att barnskötaren i föreliggande studie framställer nyanlända vårdnadshavare som obenägna att kommunicera. En konsekvens kan bli att nyanlända får bära ansvaret för huruvida en kommunikation sker mellan förskola och hem. Ytterligare en konsekvens kan vara att förskollärare och barnskötare tar avstånd från att kommunicera och därmed involvera nyanlända vilket i sin tur kan resultera i en klyfta mellan förskola och hem.

I kapitel 4. *Vetenskapsteoretisk utgångspunkt* skrivs kunskap fram som historiskt och kulturellt betingat genom att människan föds in i redan befintliga kategorier vilka konstrueras utifrån diskurser (Burr, 1995). I föreliggande studies resultat framträder en tolkningsrepertoar där förskollärares och barnskötarens tal pekar mot en ovillighet hos nyanlända. Därmed kan en diskursiv krock uppstå mellan förskola och hem.

8. Slutsats

Föreliggande studie har som syfte att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. Utifrån syftet ställs följande forskningsfrågor; 1. Vad framträder i förskollärares och barnskötarens uttalanden om nyanlända barn och familjer i förskolan? och 2. Hur framställs nyanlända barn och familjer i förskolan utifrån förskollärares och barnskötarens uttalanden?

Genom förskollärares och barnskötarens uttalanden framträder att nyanlända barn och familjer framställs som bärare av ansvaret för de svårigheter som uppstår i relation till nyanländas otrygghet, ovetskap samt ovillighet. Nyanlända framställs som innehavare av trauman i bagaget. Därtill framställs nyanlända som oförstående gällande förskolans regler. Vidare framställs nyanlända som bristande i sin karaktär samt obenägna att följa uppsatta rutiner inom förskolans ramar. Sammantaget visar föreliggande studies resultat att nyanlända barn och familjer skuldbeläggs samt att en klyfta mellan förskola och hem därmed kan ses fastslås och befästs.

9. Metoddiskussion

Vald vetenskapsteoretisk utgångspunkt samt analytisk metod, socialkonstruktionism och diskurspsykologi, menar vi har påverkat studien i stort genom att ha färgat vårt sätt att producera resultatet. Med detta sagt hade föreliggande studies resultat sannolikt framställts annorlunda om andra utgångspunkter valts.

Kvalitativa studier kan enligt Bryman (2011) varken ses som generaliserbara eller representativa, det vill säga överförbara, för en population. Med hänvisning till ovanstående är vi medvetna om att studiens resultat inte är generaliserbart. Däremot ser vi att studiens resultat är relevant för det förskolepedagogiska fältet, vilket vidare diskuteras under kapitel 10. *Didaktiska implikationer och fortsatt forskning*. Något som Bryman (2011) även betonar är reflexivitet, vilket kan ses som ett resonemang och diskussion kring forskarnas egen påverkan på studien som helhet. Med det i beaktning vill vi lyfta hur våra individuella och gemensamma föreställningar och erfarenheter har präglat studiens alla delar och därmed tillförlitligheten.

Vidare vill vi lyfta vårt val av enskilda semistrukturerade intervjuer som metod. Om vi istället använt oss av exempelvis gruppintervjuer kan möjligtvis mera långvariga samtal ha genomförts där producerat material således blivit mer gediget. Vi menar dock att enskilda intervjuer kan ha bidragit till mindre påverkan av andra individers uttalanden och åsikter vilket kan ha lett till mindre begränsning i förskollärarnas och barnskötarnas uttalanden. Ett medvetet val gjordes därtill i form av att endast en person i forskargruppen deltog under intervjuerna. Bakgrund till detta val var att minimera eventuell känsla av obehag som hade kunnat uppstå hos intervjudeltagaren vilket därmed hade kunnat ha en inverkan på produktionen av data.

Valet av kända förskolor och intervjudeltagare kan ha lett till att vår objektivitet till viss del har gått förlorad och med detta färgat studiens resultat. Vi fann dock valet av för oss kända förskolor som betydande då det medförde ett redan befintligt förtroende mellan intervjuperson och intervjudeltagare. En annan aspekt som kan ha haft potentiell inverkan på dataproduktionen är att

intervjuerna genomfördes av två olika personer. Det kan i sin tur resulterat i att frågorna som ställts utifrån intervjuguiden formulerats på olika sätt. Vi menar därtill att intervjuguidens frågor kan ses som styrda, vilket medfört en påverkan hos intervjudeltagaren i form minskat utrymme i sina uttalanden. Bryman (2011) menar att för styrda intervjufrågor kan hindra alternativa uttalanden och tankar hos intervjudeltagaren. Däremot skriver Winther Jørgensen och Phillips (2000) att styrda frågor inte ses som en problematik utan att det inom kvalitativa metoder, likt diskursanalytiskt angreppssätt, istället är av vikt att reflektera kring frågornas formulering samt dess påverkan på studien. Vi vill därtill poängtera att frågorna i intervjuguiden togs fram utifrån ett tidigare framskrivet syfte vilket ändrats under studiens gång. Utifrån datan som producerats blev det tydligt att förskollärarna och barnskötarna talade om nyanlända barn och familjer i stort och inte enbart på, likt några av frågornas fokus, första mötet. Detta har i sin tur lett till att studiens syfte samt forskningsfrågor omformulerats.

Vidare vill vi lyfta intervjuernas varierade längder där ett fåtal intervjuers längd medförde ett ifrågasättande kring dess relevans. Efter transkribering fann vi dock även de kortare intervjuerna betydelsefulla i relation till studiens syfte och forskningsfrågor. Vi vill därtill framhålla att avbrott (exempelvis telefonsignal eller dörrknackning) i intervjuerna kan ha medfört att betydande information från intervjudeltagarna har gått förlorad.

I studien har vi, likt tidigare nämnts under avsnitt *2.1 Begreppsanvändning*, valt att enbart använda begreppet nyanländ. Det är av vikt att ställa oss kritiska till den här avgränsningen och även ifrågasätta huruvida studiens resultat blivit annorlunda om exempelvis begreppet asylsökande istället använts.

Trots att somliga delar av resultatet visar på hur förskollärares och barnskötarens framställer sig själva har det främst inriktats på hur de positionerar nyanlända med hänsyn till studiens syfte och forskningsfrågor. Resultatet hade därför tett sig annorlunda om fokus istället legat på förskollärares och barnskötarens positionering av sig själva samt vilka konsekvenser detta hade kunnat leda till.

10. Didaktiska implikationer och fortsatt forskning

Föreliggande studie syftar till att undersöka förskollärares och barnskötarens tal kring nyanlända barn och familjer i förskolan. Resultatet kan ses bidra till en ökad insikt samt ett problematiserande resonemang hos så väl enskilda individer som arbetslag, både i förskolor med eller utan erfarenhet av möten med nyanlända barn och familjer. Studien kan därtill möjliggöra att aktuella arbetssätt ifrågasätts ur ett normkritiskt perspektiv för att erbjuda en likvärdig förskola för alla barn och familjer.

Denna studie har utgått från förskollärares och barnskötares tal om nyanlända barn och familjer i förskolan. För att komplettera föreliggande studie ser vi det angeläget att framtida forskning har som avsikt att utgå från nyanländas syn på förskolan. Ett annat förslag på fortsatt forskning kan vara observationsstudie där fokus läggs på hur förskollärare och barnskötare praktiskt går tillväga i möten med nyanlända barn och familjer. Därtill vore det intressant att vidare undersöka hur förskolans personal positionerar sig själv i möten med nyanlända i förskolan.

11. Referenser

- Agbenyega, J., & Peers, C. (2010). Early childhood inclusion: a silver lining in the dark clouds for African immigrant children? *International Journal Of Whole Schooling*, 6(2), 46-58. ISSN: 1710-2146
- Arnold, D. H., Zeljo, A., Doctoroff, G. L., & Ortiz, C. (2008). Parent Involvement in Preschool: Predictors and the Relation of Involvement to Preliteracy Development. *School Psychology Review*, 37(1), 74-90. ISSN: 0279-6015
- Barge, K., & Loges, W. (2003). Parent, Student, and Teacher Perceptions of Parent Involvement. *Journal of Applied Communication Research*, 31(2), 140-163. DOI: 10.1080/0090988032000064597
- Berthelsen, D., & Walker, S. (2008). Parents' involvement in their childrens education. *Australian Institute of Family Studies*, 79, 34-41. ISSN: 1030-2646
- Bolander, E., & Fejes, A. (2015). Diskursanalys. I: Fejes, A., & Thornberg, R. (Red.). *Handbok i kvalitativ analys*. (sid. 90-114). (2. Uppl.) Stockholm: Liber. ISBN: 9789147111657
- Boréus, K. (2015). Texter i vardag och samhälle. I: Ahrne, G., & Svensson, P. (Red.). *Handbok i kvalitativa metoder*. (sid. 157-175). (2., [utök. och aktualiserade] uppl.). Stockholm: Liber. ISBN: 9789147111657
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (uppl. 2). Stockholm: Liber. ISBN: 97847090686
- Burr, V. (1995). *An introduction to social constructionism*. Storbritannien: Routledge. ISBN: 9780415104050
- Burr, V. (2003). *Social constructionism*. (2. ed.) London: Routledge. ISBN: 9780203694992
- Dachyshyn, D. M., & Kirova, A. (2008). Understanding childhoods inbetween: Sudanese refugee children's transition from home to preschool. *Research in comparative an international education*, 3(3), 281-294. DOI: 10.2304/rcie.2008.3.3.281

- Dolan, N., & Sherlock, C. (2010). Family support through childcare services: meeting the needs of asylum seeking and refugee families. *Child care in practice*, 16(2), 147-165. DOI: 10.1080/13575270903493382
- Duek, S. (2017). *Med andra ord - Samspel och villkor för litteracitet bland nyanlända barn*. Karlstads universitet. ISSN: 1403-8099
- Edley, N. (2001). Analysing Masculinity: Interpretative Repertoires, Ideological Dilemmas and Subject Positions. I: Wetherell, M., Taylor, S., & Yates, S. J. (Red.). *Discourse as Data. A guide for analysis* (sid. 189-228). Milton Keynes: The Open University Press, Sage. ISBN: 9780761971580
- Erikson, L. (2004). *Föräldrar och skola*. Diss. Örebro: Örebro universitet, 2004. Örebro. ISSN: 1404-9570
- Eriksson-Zetterquist, U., & Ahrne, G. (2015). Intervjuer. I: Ahrne, G., & Svensson, P. (Red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. (sid. 34-55). (2., [utök. och aktualiserade] uppl.). Stockholm: Liber. ISBN: 9789147111657
- Fan, X., & Chen, M. (2001). Parental Involvement and Students' Academic Achievement: A Meta-Analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1), 1-22. DOI: 10.1023/A:1009048817385
- Fantuzzo, J., McWayne, C., Perry, M. A., & Childs, S. (2004). Multiple Dimensions of Family Involvement and Their Relations to Behavioral and Learning Competencies for Urban, Low-Income Children. *School Psychology Review*, 33(4), 467-480. ISSN: 0279-6015
- Harré, R., Moghaddam, F., Pilkerton Cairnie, T., Rothbart, D., & Sabat, S. (2009). Recent advances in positioning theory. *Theory and Psychology*, 19(1), 5-31. DOI: 10.1177/0959354308101417
- Heng, T. T. (2014). The nature of interactions between Chinese immigrant families and preschool staff: How culture, class, and methodology matter. *Journal of Early Childhood Research*, 12(2), 111-127. DOI: 10.1177/1476718X13515423
- Hurley, J., Medici, A., Stewart, E., & Cohen, Z. (2011). Supporting Preschoolers and Their Families who are Recently Resettled Refugees, *Multicultural Perspectives*, 13(3), 160-166. DOI: 10.1080/15210960.2011.594400

- Karoly, L-A., & Gonzalez, G-C. (2011). Early Care and Education for Children in Immigrant Families. *Future of Children*, 21(1), 71-101. ISSN: 1054-8289
- Kikas, E., Tulviste, T., & Peets, K. (2014). Socialization Values and Parenting Practices as Predictors of Parental Involvement in Their Children's Educational Process. *Early Education and Development*, 2(5), 1-18. DOI: 10.1080/10409289.2013.780503
- Kirova, A. (2010). Children's representations of cultural scripts in play: Facilitating transition from home to preschool in an intercultural early learning program for refugee children. *Diaspora, indigenous, and minority education*, 4(2), 74-91. DOI: 10.1080/15595691003635765.
- Lunneblad, J. (2006). *Förskolan och mångfalden: en etnografisk studie på en förskola i ett multietniskt område*. Diss. Göteborg: Göteborgs universitet. ISBN: 91-7346-563-1
- Lunneblad, J. (2009). En målsättning för de Andra: Förskolepedagogers tal om barn och föräldrar under planering och utvärdering på en förskola med en kulturellt blandad barngrupp. *Nordisk BarnehageForskning*. 2(3), 115-125. ISSN: 1890-9167
- Lunneblad, J. (2013). Tid till att bli svensk: En studie av mottagandet av nyanlända barn och familjer i den svenska förskolan. *Nordic Early Childhood Education Research Journal*. 6(8), 1-14. ISSN: 1890-9167.
- Lunneblad, J. (2017). Integration of refugee children and their families in the Swedish preschool: strategies, objectives and standards. *European early childhood education research journal*, 25(3), 359-369. DOI: 10.1080/1350293X.2017.1308162
- Lunneblad, J., & Johansson, T. (2012). Learning from each other? Multicultural pedagogy, parental education and governance, *Race Ethnicity and Education*, 15:5, 705-723, DOI: 10.1080/13613324.2011.624508
- Markström, A-M., & Simonsson, M. (2017). Introduction to preschool: strategies for managing the gap between home and preschool, *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 3(2), 179-188, DOI: 10.1080/20020317.2017.1337464
- Migrationsverket (2015a). *Inkomna ansökningar om asyl 2015*: <https://www.migrationsverket.se/download/18.7c00d8e6143101d166d1aab/1485556214938/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2015+-+Applications+for+asylum+received+2015.pdf>
Hämtad: 2011-11-02.

- Migrationsverket (2015b). *Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter*: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar/2015.html> Hämtad: 2017-12-08
- Migrationsverket (2016a). *Inkomna ansökningar om asyl 2016*: <https://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871592560/1485556054299/Inkomna+ans%C3%B6kningar+om+asyl+2016+-+Applications+for+asylum+received+2016.pdf> Hämtad: 2017-11-07
- Migrationsverket (2016b). *Beviljade uppehållstillstånd och registrerade uppehållsrätter*: <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik/Oversikter-och-statistik-fran-tidigare-ar/2016.html> Hämtad: 2017-12-08
- Migrationsverket (2017). *Vanliga begrepp när det gäller statliga ersättningar*. <https://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Statlig-ersattning/Vanliga-begrepp.html> Hämtad: 2017-11-13
- Murray, E., McFarland-Piazza, L., & J. Harrison, L. (2015). Changing patterns of parent-teacher communication and parent involvement from preschool to school. *Early Child Development and Care*, 185(7), 1031-1052. DOI: 10.1080/03004430.2014.975223
- Ottosson, L., Eastmond, M., & Cederborg, A-C. (2017). Assertions and aspirations: agency among accompanied asylum-seeking children in Sweden. *Children's geographies*, 15(4), 426-438. DOI: 10.1080/14733285.2016.1271941
- Potter, J. (1996). *Representing reality: Discourse, rhetoric and social construction*. London: Sage publications. ISBN: 9780803984110
- Potter, J. (2012). Discourse analysis and discursive psychology. I: Cooper, H., Camic, P. M., Long, D., Panter, A. T., Rindskopf, D., & J. Sher, K. (Red.), *APA handbook of research methods in psychology, Vol. 3. Research designs: Quantitative, qualitative, neuropsychological, and biological*. (sid. 119-138). Washington: American Psychological Association Press. DOI: 10.1037/13620-008
- Potter, J., & Wetherell, M. (1987). *Discourse and social psychology; Beyond attitudes and behaviour*. London: Sage publications. ISBN: 9780803980563

- Potter, J., & Wiggins, S. (2008). Discursive psychology. I: Willig, C., & Stainton-Rogers, W. (Red.) *The SAGE handbook of qualitative research in psychology*. London: Sage publications. (sid. 73-90). ISBN: 978-1-85433-204-2
- Rennstam, J., & Wästerfors, D. (2015). Att analysera kvalitativt material. I: Ahrne, G., & Svensson, P. (Red.). *Handbok i kvalitativa metoder*. (sid. 220-236). (2., [utök. och aktualiserade] uppl.). Stockholm: Liber. ISBN: 9789147111657
- Sandberg, A., & Vuorinen, T. (2008). Preschool-home cooperation in change. *International Journal of Early Years Education*, 16(2), 151-161. DOI: 10.1080/09669760802025165
- SFS 2016:828. *Diskrimineringslag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. <https://www.notisum.se/rnp/sls/sfs/20160828.pdf> Hämtad: 2017-12-08
- Skaremyr, E. (2014). *Nyanlända barns deltagande i språkliga händelser i förskolan*. Karlstads universitet. Lic.uppstats. ISSN: 1403-8099
- Skolverket (2016). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. (Ny, rev. uppl.). Stockholm: Skolverket. ISBN: 978-91-38325-38-4
- Sucuoğlu, M., & Bakkaloğlu, H. (2016). The quality of parent–teacher relationships in inclusive preschools. *Early Child Development and Care*, december, 1-12. DOI: 10.1080/03004430.2016.1261124
- Tadesse, S. (2014). Parent involvement – perceived encouragement and barriers to African refugee parent and teacher relationships. *Childhood education*, 90(4), 298-305. DOI: 10.1080/00094056.2014.937275
- Tang, F., & Adams, L. D. (2010). “I have f-rien-d now”: How play helped two minority children transition into an English nursery school. *Diaspora, indigenous, and minority Education*, 4(2), 118-130. DOI: 1080/155956910036358981
- Taylor, S. (2001). Locating and conducting discourse analytic research. I: Wetherell, M., Taylor, S., & Yates, S. J. (Red.). *Discourse as Data. A guide for analysis*. (sid. 5-48). Milton Keynes: The Open University Press, Sage. ISBN: 9780761971580

- Tholander, M., & Thunqvist-Cekaite, A. (2015) Konversationsanalys I: Fejes, A., & Thornberg, R. (Red.) *Handbok i kvalitativa analys*. (sid. 194-217). (2. Uppl.) Stockholm: Liber. ISBN: 9789147111657
- Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed [Elektronisk resurs]*. (Reviderad utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet. ISBN: 9789173071895 Hämtad: 2017-12-07
- Wetherell, M., Taylor, S., & Yates, S. J. (2001). Introduction. I: Wetherell, M., Taylor, S., & Yates, S. J. (Red.). *Discourse as Data. A guide for analysis*. (sid. 1-3). Milton Keynes: The Open University Press, Sage. ISBN: 9780761971580
- Whiteman, R. (2005). Welcoming the stranger: a qualitative analysis of teachers' views regarding the integration of refugee pupils into schools in Newcastle upon Tyne, *Educational Studies*, 31(4), 375-391. DOI: 10.1080/03055690500237348
- Whitmarsh, J. (2011). Othered voices: Asylum-seeking mothers and early years education. *European early childhood education research journal*, 19(4), 535-551. DOI: 10.1080/1350293X.2011.623540
- Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur. ISBN: 9789144013022

BILAGA 1

Informations- och samtyckesbrev

Datum: 2017-11-09

Hej!

Vi är tre studenter från Högskolan i Halmstad; Elin Hallin, Linnea Frid Ekstrand och Angelica Dahl, som studerar den sista terminen till förskollärare och ska nu skriva vårt examensarbete. Syftet med föreliggande studie är att undersöka hur verksamma förskollärare och barnskötare i förskolan skildrar första mötet med nyanlända barn och familjer.

Studien kommer att ske genom enskilda intervjuer som dokumenteras med hjälp av ljudupptagning då vi ser det som betydelsefullt att kunna gå tillbaka till inspelningen och lyssna ett flertal gånger. Intervjun beräknas ta ca 30-60 minuter och det krävs inga förberedelser från din sida. Vilken dag och tid som intervjun ska genomföras kommer vi överens om tillsammans.

All producerad data kommer att behandlas konfidentiellt, vilket innebär att vi inte kommer nämna ditt eller förskolans namn i examensarbetet. I vår studie kommer vi att följa Vetenskapsrådets forskningsetiska principer vilka uttrycks som individsskyddskrav inom fyra områden. Dessa områden är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Informationskravet uppfylls genom den information vi ger er i detta brev, samtyckeskravet innebär att de som deltar i denna studie ger sitt skriftliga samtycke. Konfidentialitetskravet innebär att vi som forskare kommer att behandla de uppgifter om de som deltar på ett sådant sätt att utomstående inte kan identifieras. Nyttjandekravet innebär att de uppgifter som insamlats endast kommer användas av oss och vårt examensarbete. Medverkan i studien är frivillig och kan när som helst avbrytas.

Vi hade sett det som givande med ert deltagande!

Vid eventuella frågor vänligen kontakta,

Linnea Frid Ekstrand: lineks14@student.hh.se Angelica Dahl: angper14@student.hh.se Elin Hallin: elihog14@student.hh.se

Jag samtycker till att delta i studien

Datum:

Namn-teckning

BILAGA 2

Intervjuguide

Generellt

- Kan du berätta lite om din verksamhet?
- Hur länge har du varit verksam i förskolan?
- Vad innebär en god introduktion i förskolan för dig?
- Vilka möjligheter/svårigheter kan uppstå under inskolning?

Nyanlända barn och deras familjer i förskolan

- Vad innebär begreppet nyanländ för dig?
- Om du får information om att ett nyanlänt barn fått plats på förskolan, hur går du/ni vidare?
- Vad tar du reda på innan barnet börjar? Vad är viktigt att veta? Hur tar du reda på den informationen? På vilket sätt kan den informationen ses som viktig?
- Tänker du att ni skulle kunna göra på något annat sätt än det ni gör idag?

Första mötet med nyanlända barn och deras familjer

- Vilka generella tankar har du kring första mötet med nyanlända barn och deras familjer?
- Hur ser första mötet ut i relation till inskolning av nyanlända barn och deras familjer?
- Vilka fördelar ser du med att arbeta på detta sätt? Finns det några nackdelar- vilka?
- Hur skulle du önska att det såg ut vid första mötet med nyanlända barn och deras familjer? Hur kommer det sig att du hade velat göra på det sättet?

Övrigt

- Känner du att du vill tillägga något ytterligare utöver/kring det vi pratat om?

Exempel på följdfrågor:

- Hur tänker du då?
- Kan du utveckla detta ytterligare?

Angelica Dahl

Elin Hallin

Linnea Frid Ekstrand

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se